

Voortgangsrapportage II 2018

Gemeente Groningen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Samenvatting.....	5
PROGRAMMA'S	13
Programma 1. Werk en inkomen.....	14
Programma 2. Economie en werkgelegenheid	19
Programma 3. Onderwijs	20
Programma 4. Welzijn gezondheid en zorg	21
Programma 5. Sport en bewegen	25
Programma 6. Cultuur	26
Programma 7. Verkeer	28
Programma 8. Wonen	31
Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving.....	32
Programma 10. Veiligheid	34
Programma 11. Stadhuis en Stadjer.....	36
Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken	37
Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	39
Programma 14. Overhead en onderst. organisatie	41
PARAGRAFEN.....	42
Overige aandachtspunten	45
Bezuinigingen	49
Klachtbehandeling ombudsman	52

Inleiding

In deze tweede voortgangsrapportage van 2018 informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2018. De verwachtingen zijn gebaseerd op de voortgang over het eerste half jaar van 2018 en de ontwikkelingen tot medio september.

De voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van volledige, juiste en actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. Rapportage vindt in basis plaats over afwijkingen in de uitvoering van de beleidsdoelen.

Leeswijzer

De voortgangsrapportage begint met een samenvatting. In de programma's worden de verwachte afwijkingen per programma weergegeven. Daarna gaan we in op de stand van zaken rondom de paragrafen Integraal Gebiedsgericht Werken, Duurzaamheid en Bedrijfsvoering.

Tevens geven we de stand van zaken over de aanbevelingen van de rekenkamer, het personeel, eerder gedane toezeggingen en de stand van zaken van de bezuinigingen. Ten slotte geven we de rapportage met betrekking tot de klachtbehandeling van de ombudsman weer.

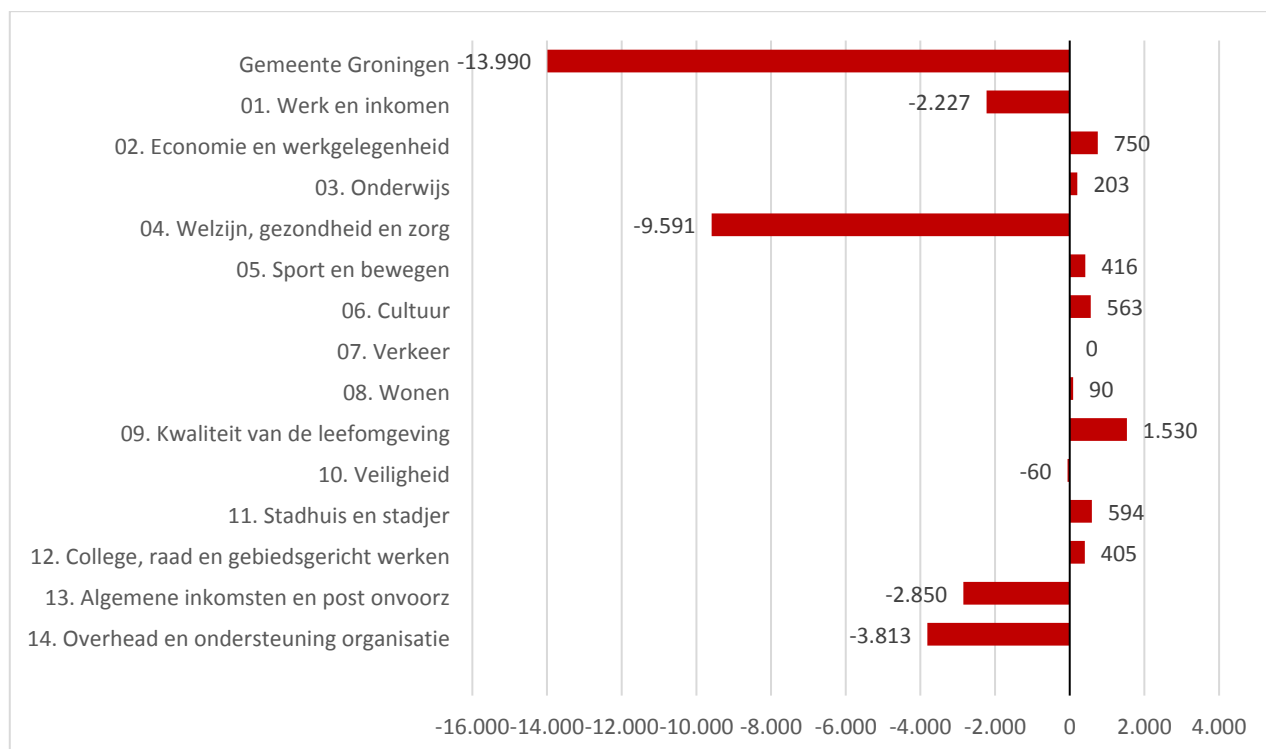
De afwijkingen in de uitvoering van beleidsindicatoren lichten we toe en geven we aan door kleuren (stoplichtenrapportage). **Geel** betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is. **Rood** betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Daarnaast geven wij een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 250 duizend euro en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Dit betekent dat niet bij alle programma's toelichtingen zijn opgenomen.

Samenvatting

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de financiële prognose 2018 zoals deze in deze VGR 2018-II is opgenomen. We gaan daarbij in op de besteedbaarheid van de geprognostiseerde resultaten en het onderscheid in incidentele en structurele afwijkingen. We melden een aantal onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose. Aan het slot van dit hoofdstuk wordt een overzicht met specificatie op onderdelen van de prognose vermeld.

Prognose resultaat bedraagt 14,0 miljoen euro nadelig

Dit resultaat is per programma als volgt opgebouwd:

De prognose van het resultaat voor bestemming over 2018 bedraagt 14,0 miljoen euro nadelig. Naast deze prognose is de besteedbaarheid van belang. Onder het besteedbare resultaat verstaan wij het resultaat dat overblijft na aftrek van de bestemmingsvoorstellen conform het kader 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening'. Na aftrek van alle bestemmingen volgens het kader, blijft er een resultaat over van 19,2 miljoen euro nadelig. De prognose is gebaseerd op de realisatie tot en met juni 2018 en ontwikkelingen tot en met medio september 2018.

De onderverdeling in het resultaat ziet er als volgt uit:

Prognose (Bedragen x 1.000 euro)	VGR 2018-II	VGR 2018-I	Vershil
Resultaat	-13.990	-6.535	-7.455
Niet vrij besteedbaar resultaat	-5.195	-1.383	-3.812
Resultaat na correctie bestemmingen	-19.185	-7.918	-11.267

Toelichting op de prognose

De grootste afwijkingen in de prognose ten opzichte van de begroting hebben betrekking op: 1. Vernieuwing Sociaal Domein, 2. Gemeentefonds, 3. Maatregelen eigen organisatie, 4. Extra beleid, 5. Aanbestedingsvoordeel inleen, 6. Verrekening subsidies oude jaren, 7. Groot onderhoud openbare ruimte en 8. Meerjarige projecten.

1. Vernieuwing Sociaal Domein (N 12,9 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg

Bij diverse onderdelen binnen VSD worden tekorten verwacht ten opzichte van de begroting. De reserve VSD die is ingesteld om fluctuaties op te vangen is nihil. Hierdoor leiden negatieve resultaten binnen VSD direct tot een resultaatteffect. De belangrijkste afwijkingen binnen VSD zijn:

1.1 Jeugd (N 8,6 miljoen euro)

Op de kosten van Jeugdhulp wordt een nadeel verwacht van 8,6 miljoen euro. Dit is een optelsom van een aantal kleine mee- en tegenvallers (in totaal 0,4 miljoen euro) en een stijging van de kosten van zorg in natura van 9 miljoen euro. Deze prognose blijft omgeven met een aantal onzekerheden t.a.v. de groei van het aantal indicaties en bijbehorende indicatiewaarde en het verzilveringspercentage. Daarom moet bij deze prognose rekening gehouden worden met een bandbreedte van plus en min 1,5 miljoen euro. De stijging van de kosten wordt veroorzaakt door een stijging van de gemiddelde prijs per indicatie en een stijging van het aantal indicaties. De precieze oorzaken van de kostenstijging worden op dit moment onderzocht en er worden extra maatregelen voorbereid om de stijging van de kosten terug te dringen.

1.2 WMO (N 3,9 miljoen euro)

Algemene voorzieningen huishoudelijke hulp (N 0,3 miljoen euro)

We zien een lichte trendmatige stijging van het aantal cliënten. We gaan in de prognose uit van een stijging van 3 procent. In de prognose hebben we rekening gehouden met de effecten van de meicirculaire. Daarnaast hebben wij een onderzoek laten doen naar de tarieven. Ons uitgangspunt hierbij is dat we richting zorgaanbieders reële tarieven hanteren. We conformeren ons daarmee aan de “Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo 2015”. Het effect van de aanpassing van de tarieven hebben we verwerkt in de prognose. Per saldo verwachten we op de algemene voorziening huishoudelijke hulp in 2018 een nadeel van 325 duizend euro.

Wmo 18+ Zorg in natura (N 2,2 miljoen euro)

De extra middelen voor de grenscorrectie Meerstad ontvangen we vanaf 2019. In de begroting hebben we rekening gehouden met de ontvangst van deze middelen vanaf 2018. Dit geeft een incidenteel nadeel van 0,4 miljoen euro. De zorgkosten prognose is geactualiseerd. We verwachten op basis van de zorggegevens een nadeel van 1,9 miljoen euro op de kosten Wmo 18+, voor wat betreft het onderdeel zorg in natura. We zien ten opzichte van de begroting zowel een stijging in de aantallen als in de indicatiewaarden. Door het positieve effect van 0,1 miljoen euro van de meicirculaire is per saldo sprake van een nadeel van 2,2 miljoen euro.

Beschermd wonen (N 1,0 miljoen euro)

In VGR 2018-I hebben we gemeld dat we bezig zijn met het uitvoeren van een tarievenonderzoek. Ons uitgangspunt is dat we richting zorgaanbieders reële tarieven hanteren. We conformeren ons daarmee aan de “Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs Wmo 2015”. Naar aanleiding van dit tarievenonderzoek hebben we de tarieven aangepast. Deze aanpassing is conform de regelgeving met terugwerkende kracht tot 1 januari 2018 doorgevoerd. In de prognose verwachten we dat deze tariefaanpassing leidt tot een stijging van de kosten, voor de zorg in natura, met 4,5 miljoen euro. Door deze kostenstijging daalt de geprognosticeerde vrijval voor de Groninger gemeenten naar 8,2 miljoen euro. Hierbij is rekening gehouden met de 1,8 miljoen euro die wij extra ontvangen vanuit de

meicirculaire. Voor de gemeente Groningen betekent dit dat de geprognosticeerde vrijval van 3,8 miljoen euro daalt naar 2,8 miljoen euro. Per saldo een nadeel van 1 miljoen euro.

Wmo individueel vervoer (N 0,8 miljoen euro)

De kosten voor het individueel vervoer, hulpmiddelen, scootmobielen en rolstoelen zijn gestegen. We hebben de prognose naar boven bijgesteld naar 0,8 miljoen euro. Naar aanleiding van het onderzoek dat we hebben uitgevoerd, zijn we gestart met acties gericht op de hele keten (van indicatie tot contractbeheer) om de zorgkosten in de toekomst terug te dringen.

Meerkostenregeling (V 0,4 miljoen euro)

Voor de meerkostenregeling is een budget van 2,1 miljoen euro beschikbaar. Inmiddels is circa 1,2 miljoen euro uitgekeerd als vergoeding. Uiteraard lopen de aanvragen nog door. Als we het verloop van de aanvragen in 2017 doortrekken naar 2018 blijft er mogelijk 0,4 miljoen euro over. De oorzaak hiervan is dat de tegemoetkoming vanaf dit jaar beschikbaar is voor inwoners die kunnen aantonen hogere kosten te hebben gemaakt vanwege chronische ziekte of beperking.

2. Gemeentefonds (N 4,6 miljoen euro) – Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien

Ten opzichte van de primitieve begroting 2018 verwachten we een nadeel van € 4,6 miljoen. Het grootste effect ontstaat door de neerwaartse aanpassing van het accres met 18 punten. De extra uitgaven in het Regeerakkoord leiden weliswaar tot een hoger accres maar dit wordt voor 2018 teniet gedaan door een verwachte onderbesteding op rijksuitgaven (defensie en infrastructurele projecten) en een lagere dan verwachte ruimte onder het plafond van het BCF. Per saldo betekent dit een lager accres van € 3,2 miljoen. De verrekening van de neerwaarts bijgestelde uitkeringsfactor voor 2017 leidt tot een nadeel van € 1,2 miljoen. Overige posten zorgen voor een nadeel van € 0,2 miljoen.

3. Maatregelen eigen organisatie (N 2,5 miljoen euro)

Op het moment dat er in de uitvoering van gemeentelijke taken gekrompen wordt (bijvoorbeeld outsourcing ICT en opzetten NBK), betekent het dat je in de ondersteuning ook moet krimpen. De geplande personeelsreductie bij het SSC staat echter onder druk omdat er in plaats van minder juist een groter beroep wordt gedaan op de personele capaciteit van het SSC voor reguliere taken maar ook voor; Verbeterprogramma financieel-administratieve beheersing, verzelfstandiging GGD, en de herindeling. Voor 2019 e.v. wordt momenteel op basis van het financieel meerjarenbeeld voor het SSC in combinatie met Strategische Personeelsplanning een plan opgesteld dat moet leiden tot een goed inzicht in de gewenste en gevraagde kwalitatieve en kwantitatieve bezetting van het SSC. Uiteraard met als doel de realisatie van de bezuinigingen in de komende jaren.

4. Extra beleid (N 2,2 miljoen euro) – Diverse Programma's

4.1 Gebiedsgericht werken (V 1,5 miljoen euro)

Het budget van diverse projecten wordt in 2018 niet volledig aangewend. Hiervoor geldt een bestedingstermijn van 2 jaar. Grote projecten waarvan het budget in 2018 niet volledig aangewend wordt zijn bijvoorbeeld Wijkdeal de Wijert, Heerdenaanpak Beijum, Buurtaccommodaties Oosterparkwijk, Wijkontwikkeling Selwerd en Werkprogramma Indische buurt / de Hoogte.

4.2 Kapitaallasten projecten Trompsingel (V 0,3 miljoen euro)

Bij het gebouw aan de Trompsingel 27 voeren wij een aantal projecten uit. De projecten brandveiligheid en beveiliging verwachten we dit jaar te kunnen afronden. Het project geluidwerende voorziening/overkapping kan waarschijnlijk pas in 2019 worden afgerond. Voor alle drie de projecten geldt dat er geen afschrijvingen plaats vinden in 2018. Dit levert een incidenteel voordeel op van 298 duizend euro.

4.3 Diverse kleinere voordelen op extra beleid (V 0,4 miljoen euro)

De afronding van de activiteiten vindt naar verwachting na het jaareinde plaats.

5. Aanbestedingsvoordeel inleen (N 1,3 miljoen euro)

In de begroting 2018 hebben we hiervoor een taakstelling opgevoerd van 1,6 miljoen euro. Wij verwachten echter een incidenteel nadeel van 1,3 miljoen euro. De besparing op het tarief geldt alleen voor nieuwe inleenovereenkomsten van Randstad vanaf de ingangsdatum van het contract. Veel oude overeenkomsten lopen nog door en kunnen juridisch niet worden omgezet. Door het realiseren van overdekking op andere bezuinigingstaakstellingen hebben we deze specifieke taakstelling voor 2019 kunnen verlagen naar 800 duizend euro. Doordat Randstad bepaalde taken die buiten het contract vallen weer gaat uitvoeren en doordat er prijsverhogingen worden verwacht door marktwerking, is het niet de verwachting dat de taakstelling van 800 duizend euro in 2019 (volledig) gerealiseerd kan worden. De effecten worden betrokken bij de begroting van 2019. Op dit moment onderzoeken wij de optie om (aanvullend) een besparing op specialistische inhuur te realiseren.

6. Verrekening subsidies oude jaren (V 1,6 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg & Programma 6. Cultuur

Binnen het sociale domein sturen we, in het kader van Maatschappelijke Kosten en Baten analyse (MKBA), strakker op de verantwoording van subsidies. Hierdoor verwachten we in 2018 een incidenteel voordeel van 1,6 miljoen euro. Dit voordeel bestaat voor 1,0 miljoen euro uit terugbetaling van subsidie van de MJD in verband met teveel vermogen opgebouwd uit niet bestede subsidies en voor 0,6 miljoen euro uit overige vrijval subsidies.

7. Groot onderhoud openbare ruimte (V 1,3 miljoen euro) – Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving

Van het programma Stadsbeheer wordt een deel van de projecten in 2019 volledig opgeleverd. Dit betreft vooral onderhoudsprojecten wegen (zoals. Engelberterweg, Kastanjelaan, Bedumerstraat, Jabob Catsstraat en S.O.J. Palmelaan). In totaal voor een bedrag van 1,3 miljoen euro.

8. Meerjarige projecten (V 0,5 miljoen euro) – Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken & Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg

Renovatie Heesterspoort (V 1,0 miljoen euro)

De renovatie van het gebouw aan de Heesterpoort ten behoeve van de huisvesting van WIJ team Oosterpoort wordt naar verwachting in 2019 afgerond. Het onderdeel van achterstallig onderhoud voor een incidenteel bedrag van 1 miljoen euro kan in 2018 niet worden afgerond.

Gemeentelijke herindeling (N 0,6 miljoen euro)

In april 2018 vond definitieve besluitvorming in Tweede, en in juli in Eerste Kamer plaats over de herindeling per 1 januari 2019. Daardoor is er slechts een zeer korte periode voor het uitvoeren van de noodzakelijke herindelingswerkzaamheden. Ter dekking van de herindelingskosten stelt BZK in de periode 2017-2022 middelen ter beschikking. Vanwege de korte doorlooptijd lopen deze te ontvangen rijksbijdragen niet gelijk op met de te maken kosten. Hierdoor laten de huidige prognoses ten opzicht van de reeds ontvangen gelden in 2018 een tekort zien van ongeveer 0,6 miljoen euro. In de periode 2019-2022 worden de resterende rijksbijdragen ontvangen waaruit de overschrijding van 2018 kan worden gedekt.

Toelichting verschil ten opzichte van de VGR 2018-I

Bij de VGR 2018-I is een prognose afgegeven van een nadelig resultaat van 6,5 miljoen euro. De huidige prognose van de VGR-II wijkt daar met een nadelig resultaat van 16,4 miljoen euro vanaf.

Inhoudelijk zijn er grotere verschuivingen zichtbaar bij een vijftal grote posten:

- **Jeugd** (N 5,1 miljoen euro ten opzichte van VGR-I)
Verskil in verwachting is gebaseerd op actuele informatie van het RIGG over de ontwikkeling van de waarde van de indicaties en de declaraties van zorgaanbieders.
- **WMO** (N 1,8 miljoen euro ten opzichte van VGR-I)
Het verwachte nadeel ten opzichte van de VGR-I is met name het gevolg van hogere uitgaven voor zorg in natura WMO 18+ door de geactualiseerde prognose van de zorgkosten. Daarnaast zijn er extra kosten door aanpassing van de tarieven voor beschermd wonen.
- **Gemeentefonds** (N 5,4 miljoen euro ten opzichte van VGR I)
Het verschil is het gevolg van de uitkomsten van de mei en september circulaire.
- **Buig** (V 0,6 miljoen euro ten opzichte van VGR-I)
Bij de VGR-I is een nadeel geprognosticeerd van 2,1 miljoen euro. Deze prognose is in de afgelopen periode met 0,6 miljoen euro verbeterd. Dit is het gevolg van financiering van bijstandskosten voor nieuwe statushouders in 2018.

Besteedbaar resultaat

Het verschil tussen de prognose en de besteedbaarheid wordt verklaard doordat een aantal verwachte resultaten conform afspraken met uw raad met reserves verrekend worden, dan wel anders gedekt wordt. In de prognose van 14,0 miljoen euro nadeel zijn in ieder geval de volgende verwachte resultaten verwerkt die van invloed zijn op de besteedbaarheid daarvan:

Prognose VGR 2018-II (Bedragen x 1,0 miljoen euro)	
Prognose resultaat	-14,0
Onderwijshuisvesting	-0,2
Co investeringsfonds Sport	-0,2
Extra beleid (incidenteel)	-2,2
Groot onderhoud openbare ruimten	-1,3
Incidentele middelen gemeentefonds	-1,0
Meerjarige projecten	-0,5
Overige	0,2
Prognose besteedbaar resultaat	-19,2

Bovenvermelde bedragen van in totaal 5,2 miljoen euro zijn niet vrij besteedbaar conform het raadsvoorstel 'Eén integraal afwegingsmoment, kader op te nemen bestemmingsvoorstellen jaarrekening'. ([https://groningen.raadsinformatie.nl/document/4919282/1/E%C3%A9n integraal afwegingsmoment kader op te nemen bestemmingsvoorstellen jaarrekening](https:// groningen.raadsinformatie.nl/document/4919282/1/E%C3%A9n%20integraal%20afwegingsmoment%20kader%20op%20te%20nemen%20bestemmingsvoorstellen%20jaarrekening)).

Incidentele en structurele resultaten

Van de gemelde afwijkingen hebben de grootste structurele afwijkingen betrekking op Jeugd en Wmo. Bij Jeugd is een bedrag van 3,5 miljoen euro structureel nadelig opgenomen in de prognose. De structureel nadelige posten van de Wmo tellen op tot 3,1 miljoen euro. Diverse overige posten geven een structureel nadeel van 0,9 miljoen euro. Bij de jaarrekening 2018 verwachten we meer duidelijkheid te kunnen geven over de structurele financiële gevolgen.

De nadelen op Jeugd en Wmo worden voor 2018 mogelijk beperkt door ontvangst vanuit het Fonds tekortgemeenten Wmo en Jeugd in sociaal domein. Op dit moment is de omvang van de uitkering onzeker. In onderstaande alinea wordt het Fonds tekortgemeenten WMO en Jeugd in sociaal domein verder toegelicht.

Onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose

De prognose is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met juni 2018 en de ontwikkelingen tot en met medio september 2018. Naast de al vermelde financiële afwijkingen is er een aantal onzekerheden en ontwikkelingen aan te geven ten aanzien van de prognose.

Fonds tekortgemeenten WMO en Jeugd in sociaal domein

Naast de bij punt 1.1 Jeugd genoemde bandbreedte van plus en min 1,5 miljoen euro kunnen de tekorten mogelijk worden beperkt door ontvangst vanuit het Fonds tekortgemeenten Wmo en Jeugd in sociaal domein.

In de afspraken met het kabinet (Interbestuurlijke Programma) is besloten om een Fonds tekortgemeenten te creëren om gemeenten met een stapeling van tekorten op het terrein van de jeugd en de Wmo te compenseren. Landelijk gaat het om een bedrag van 200 miljoen euro. Het betreft een eenmalige compensatie. De omvang die we als gemeente ontvangen, is gekoppeld aan de gecumuleerde tekorten op basis van de realisatiecijfers 2016 en 2017. De bewijslast dat het tekort betrekking heeft op 'nieuwe Wmo en Jeugdtaken' ligt bij de gemeente. Opgemerkt wordt dat alleen het significante tekort gecompenseerd wordt, het tekort onder de drempelwaarde wordt gezien als het eigen risico en wordt niet gecompenseerd. In beginsel wordt het significante tekort volledig gecompenseerd, mocht de totale landelijke aanvraag hoger zijn dan de 200 miljoen euro, dan wordt een staffel gehanteerd. We hebben medio september onze aanvraag bij de hiervoor ingestelde onafhankelijke VNG commissie ingediend. Omdat we niet weten hoeveel claims door andere gemeenten worden ingediend en omdat onze aanvraag nog getoetst moet worden door de commissie, is geen inschatting te maken van ons compensatiebedrag. Gezien deze onzekerheid hebben we geen bedrag geraamd in deze VGR. In de decembercirculaire 2018 worden de definitieve bedragen gepubliceerd.

Aanpassing startmoment van afschrijving

In het raadsvoorstel van de financiële verordening 2018 wordt een gewijzigd moment van afschrijven voorgesteld. Deze aanpassing levert een ingeschat incidenteel voordeel op van 5,0 miljoen euro op de afschrijvingslasten. De vrijval op de afschrijvingslasten bestaat enerzijds uit het gewijzigde moment van afschrijven en anderzijds uit het later opleveren van projecten dan financieel gepland. In de prognose van de VGR 2018-II is reeds een resultaat opgenomen van € 2,2 miljoen euro. Bij de jaarafsluiting 2018 zien we het definitieve resultaat voor 2018.

Aanbesteding nieuwe projecten

Uit de markt en bij de aanbesteding van nieuwe projecten worden we geconfronteerd met signalen dat de aannemers hoger inschrijven dan waar tot op heden in de investeringsraming rekening mee is gehouden. Er moet dus rekening mee worden gehouden dat bij de aanbesteding van nieuwe projecten het beschikbaar gestelde krediet niet toereikend is.

Grondzaken

De jaarlijkse herziening van grondexploitaties kan leiden tot een resultaat op grondzaken. Daarnaast kunnen aan-/verkoop van gronden leiden tot een resultaatteffect. Momenteel zijn er nog geen resultaten bekend. Voor het kunnen opvangen van exploitatieschommelingen en risico's binnen het Grondbedrijf is het resultaat grondzaken (grondexploitaties en grondbezit) door uw raad als bijzonder resultaat vastgesteld. De resultaten grondzaken worden met de reserve grondzaken verrekend.

Invoeren restwaarde vastgoed

In de begroting 2018 is rekening gehouden met een verlaging van de jaarlijkse kapitaallasten van 1,2 miljoen euro als gevolg van het invoeren van een restwaarde bij het maatschappelijk vastgoed. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft de mogelijkheid om restwaarde toe te passen. De restwaarde dient reëel en per actief te worden geschat tegen het prijspeil van het moment van ingebruikname met de opbrengst die na de gebruiksduur nog gerealiseerd kan worden. Hierbij moet rekening worden gehouden met de te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van (delen van) het actief in de toekomst. Dit is een complex vraagstuk dat meer tijd vergt om het effect exact inzichtelijk te krijgen. Uit indicatieve berekeningen is de verwachting dat de bezuiniging gehaald kan worden, maar het daadwerkelijk effect zal bij de jaarrekening inzichtelijk worden.

Bijsturing door middel van begrotingswijzigingen

Bij de VGR 2018-I zijn diverse afwijkingen gemeld waarop, in de eerste ronde begrotingswijzigingen 2018, bijsturingsmaatregelen zijn genomen. Bij de VGR 2018-II en de tweede ronde van begrotingswijzigingen zijn geen bijsturingsmaatregelen voorgesteld.

Overzicht prognoses per programma

In onderstaande tabel wordt de verwachting per programma gepresenteerd. De significante afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in de navolgende hoofdstukken per programma toegelicht.

Programma (bedragen x 1.000 euro)	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
1. Werk en inkomen	-87.218	-92.255	-94.482	-2.227
2. Economie en werkgelegenheid	24.143	17.731	18.481	750
3. Onderwijs	-20.749	-21.301	-21.098	203
4. Welzijn, gezondheid en zorg	-212.584	-224.614	-234.205	-9.591
5. Sport en bewegen	-15.106	-15.327	-14.911	416
6. Cultuur	-33.637	-35.204	-34.641	563
7. Verkeer	-9.536	-11.103	-11.103	0
8. Wonen	-30.899	-31.847	-31.757	90
9. Kwaliteit van de leefomgeving	-26.127	-28.308	-26.778	1.530
10. Veiligheid	-20.404	-20.315	-20.375	-60
11. Stadhuis en stadjer	-7.581	-7.729	-7.135	594
12. College, raad en gebiedsgericht werken	-4.026	16.276	16.681	405
13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	535.179	543.153	540.303	-2.850
14. Overhead en ondersteuning organisatie	-91.455	-89.157	-92.970	-3.813
Totaal Gemeente Groningen	0	0	-13.990	-13.990

Specificatie onderdelen prognose

De belangrijkste afwijkende onderdelen van de prognose zijn:

Onderdelen (Bedragen x 1,0 miljoen euro)	VGR 2018-II	VGR 2018-I
Belastingen	0,8	0,0
Beschermingsbewind	0,0	-0,6
Bezuinigingen eigen organisatie	-3,2	-2,0
Overige bezuinigingen	-1,3	-1,3
Bijzondere Bijstand	-0,7	-1,1
BUIG	-1,5	-2,1
Co investeringsfonds Sport	0,2	0,2
Dividend	0,2	0,5
Extra beleid	2,2	0,5
Extra opgaven SO	-0,3	-0,3
Gemeentefonds	-4,6	0,8
Groot onderhoud openbare ruimten	1,3	0,0
Incidentele middelen gemeentefonds	1,0	0,9
Individuele Inkomens toeslag	-0,3	-0,3
Kapitaallasten	1,0	0,8
Koningsdag	-0,2	0,0
Meerjarige projecten	0,5	0,3
Nominale compensatie	0,8	0,8
Noordelijk belastingkantoor	0,8	0,0
Overig	-0,4	-0,5
Treasury	0,9	1,0
Vernieuwing Sociaal Domein - Jeugd	-8,6	-2,0
Vernieuwing Sociaal Domein - WMO Begeleiding	-3,9	-3,5
Verrekening Subsidies	1,6	1,5
Wij huisvesting	-0,3	0,0
Eindtotaal	-14,0	-6,5

PROGRAMMA'S

Programma 1. Werk en inkomen

1.1.1 Regionaal arbeidsmarktbeleid

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal plaatsingen of plekken gerealiseerd door SROI in de arbeidsmarktregio	1.000	

Aantal plaatsingen of plekken gerealiseerd door SROI in de regio

De doelstelling voor 2018 is 1000 plaatsingen. Op dit moment zijn 380 plaatsingen in de regio. Wanneer we dat extrapoleren ligt dit aantal dus nog relatief laag. Veel opdrachtnemers hebben nog geen gegevens aangeleverd en de verwachting is wel dat dit nog aan gaat trekken. We betwijfelen echter of we de 1000 gaan halen; denken op dit moment eerder aan 800.

1.1.2 Werk

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal personen dat werkzaam is op een begeleid werken plek	116	

Aantal personen dat werkzaam is op een begeleid werken plek

Door het afsluiten van de toegang tot de SW zal het aantal SW-medewerkers op een begeleid werken plek de komende jaren afnemen. In de begroting hebben we opgenomen te verwachten op 116 uit te komen aan het einde van het jaar. Aan het einde van het tweede kwartaal zaten er 111 mensen op een begeleid werken plek. De verwachting is dat we uitkomen op 108.

1.1.3 Maatschappelijke participatie

Prestatie indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal beschutte werkplekken oud (SW)	367	
Aantal beschutte werkplekken nieuw (P-wet)	78	

Aantal beschutte werkplekken oud (SW)

In de begroting hebben we de verwachting opgenomen dat het aantal mensen op een beschutte werkplek uit zou komen op 367 aan het einde van het jaar.

Eind juni waren 398 mensen actief via Beschut Werken. Onze aanname was dat steeds minder mensen een beschutte werkplek nodig hebben door natuurlijk verloop.

We signaleren nu echter een trend dat mensen (wegens vergrijzing) vanuit detachering terugvallen in beschut werk.

Aantal beschutte werkplekken nieuw (SW)

De voorlopige taakstelling voor 2018 van 78 is door het Rijk gewijzigd naar 70.

Cedris de brancheorganisatie heeft hierop de volgende toelichting gegeven: Het getal van 78 was niet alleen gebaseerd op de middelen voor beschut, maar op het totaal van de beschikbare middelen voor de nieuwe doelgroep inclusief de van het UWV overgehevelde middelen Wajong. Deze middelen zijn niet bedoeld voor de financiering van beschut werk. De verdeling met ingang van 2018 is nu gebaseerd op de middelen die voor de financiering van beschut beschikbaar zijn.

De hoeveelheid mensen in nieuw beschut neemt gestaag toe, maar de instroom verdient derhalve continue aandacht. Eind juni 2018 zaten er 43 mensen in een (nieuw) beschutte werkplek. Op dit

moment zitten er ruim 40 mensen in de pijplijn op weg naar Nieuw beschut werk. We verwachten dat we van deze groep nog een deel dit jaar kunnen plaatsen.

1.2.1 Uitkeringen

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
% uitkeringsaanvragen (BUIG) dat binnen 8 weken is afgehandeld	100%	

% uitkeringsaanvragen (BUIG) dat binnen 8 weken is afgehandeld.

Over de eerste zes maanden is 89% van de aanvragen binnen 8 weken afgehandeld. Het streven is 100% maar dat wordt nooit behaald. Er zullen altijd situaties zijn waarin het niet lukt om het recht op een uitkering binnen 8 weken vast te stellen. Dit betreft situaties waarbij de termijn door de aanvrager zelf wordt overschreden doordat hij niet op tijd gevraagde aanvullende informatie om het recht op een uitkering vast te stellen, aanlevert. In de regel schommelt het rond de 90%.

Vanaf maart is de digitale aanvraag levensonderhoud ingevoerd. Daarin hebben we meteen procesverbeteringen meegenomen. Individueel wordt er nadrukkelijker op afhandelingstermijnen gestuurd. We verwachten dan ook dat het percentage voor 2018 zal stijgen.

1.2.2 Armoede- en minimabeleid

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	Stabiel	
Aantal verstrekte individuele inkomenstoeslagen (voorheen langdurigheidstoeslagen)	Stabiel	
Aantal huishoudens dat gebruik maakt van één of meer inkomensregelingen	Stabiel	

Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand

Er zijn 3.580 aanvragen toegekend. Dit correspondeert met de lijn die we elk jaar zien: zo rond de 3.500 toekenningen in het eerste halfjaar. In elk geval lijkt de achterstand van het begin van het jaar te zijn weggewerkt. Het jaardoel is stabiel.

Over 2017 hadden we voor het eerst in jaren een daling. Deze hebben we niet volledig kunnen verklaren. Nu we halverwege het jaar geen echt verschil zien met een stijgingsjaar (bijvoorbeeld 2016) of een dalingsjaar (2017) is niet goed te zeggen wat de uitkomst over heel 2018 zal zijn

Aantal verstrekte individuele inkomenstoeslagen (voorheen langdurigheidstoeslag)

Er zijn 3.514 verstrekkingen gedaan in de eerste helft van 2018. Dit is meer dan het aantal verstrekkingen in de eerste helft van 2017 (3.077) en 2016 (2.944). We zien dus een gestage stijging. Als deze trend zich voortzet dan halen we het jaardoel (stabiel) niet.

Oorzaak: We zien bij meerdere minimeerregelingen stijgingen. De inspanningen die we doen om meer mensen te bereiken werpen vruchten af.

Aantal huishoudens dat gebruik maakt van 1 of meer inkomensregelingen

In de eerste helft van 2018 hadden 7.937 huishoudens minimaal 1 inkomensregeling. Dat is iets hoger dan vorig jaar (7.762). De doelstelling was stabiel. We verwachten een lichte stijging te zien over het hele jaar.

1.2.4 Schuldhulpverlening

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
Aantal aanvragen sociale kredieten	600	

Aantal aanvragen sociale kredieten

In het tweede kwartaal van 2018 zijn er 90 aanvragen voor kredieten geweest. Het is zeer twijfelachtig of de verwachte 600 zullen worden gehaald. Niet duidelijk is waarom er zoveel minder kredieten worden aangevraagd. Misschien heeft het te maken met de aantrekkende economie. We verstrekken overigens sedert medio 2016 al minder sociale kredieten omdat nieuwkomers niet meer via een lening bij de GKB maar via leenbijstand hun woninginrichting vergoed krijgen. Bijsturing is echter niet nodig.

Financiële toelichting

Programma 1. Werk en inkomen				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
01.1 Werk en activering	58.821	63.750	63.158	592
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	191.852	191.796	194.395	-2.599
Totaal lasten	250.673	255.546	257.553	-2.007
Baten				
01.1 Werk en activering	8.350	8.350	8.130	-220
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	155.105	154.621	154.621	0
Totaal baten	163.455	162.971	162.751	-220
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	320	320	0
Totaal Programma 1	-87.218	-92.255	-94.482	-2.227

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

1.1 Werk en activering	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	592	-220	372

Resultaat SW (Lasten V 109 duizend euro, baten N 254 duizend euro, saldo N 145 duizend euro)

We verwachten per saldo een nadeel op het resultaat SW van 145 duizend euro. Dit resultaat bestaat uit een subsidiecomponent en een uitvoeringscomponent.

Het subsidieresultaat op de SW-lonen laat een voordeel van 109 duizend euro zien. Er stromen dit jaar circa 14 SW-medewerkers minder uit dan waarmee we in de begroting rekening hebben gehouden. Hierdoor liggen de loonkosten SW 322 duizend euro hoger in 2018. Hier zijn we in de meicirculaire met 257 duizend euro voor gecompenseerd, omdat landelijke de uitstroom eveneens achterblijft. Daarnaast is in de begroting 2018 rekening gehouden met een laag inkomensvoordeel (LIV) van 290 duizend euro. In 2017 is voor het eerst de LIV toegekend en de afrekening over 2017 laat zien dat deze tegemoetkoming in de loonkosten SW 140 duizend euro hoger uitvalt. Tot slot verwachten we dat de kosten begeleid werken 34 duizend euro zullen afnemen door de terugloop van het aantal deelnemers als gevolg van het afsluiten van de toegang tot de SW.

Tegenover het voordeel op het subsidieresultaat staat het nadeel op het uitvoeringsresultaat SW van

254 duizend euro. We verwachten een lagere omzet vanuit de detachering SW. Dit wordt mede veroorzaakt doordat bij een grotere opdrachtgever het aantal gedetacheerden met hogere detacheringstarieven is teruggelopen. Daarnaast zien wij dat het aantal declarabele uren bij een aantal opdrachtgevers lager uitvalt dan waar we in de begroting rekening mee hebben gehouden. Tenslotte is in de begroting onvoldoende rekening gehouden met de terugval van gedetacheerde SW-medewerkers naar het beschutte bedrijf en is sprake van een licht stijgend ziekteverzuim. De terugval en het licht stijgend ziekteverzuim zijn grotendeels een gevolg van de vergrijzing van de doelgroep.

Bedrijfsvoering nieuw beschut (V 220 duizend euro)

Het rijk heeft het quotum nieuw beschut voor 2018 in december 2017 verlaagd van 78 naar 70. Eind juni 2018 zijn 43 nieuw beschutte werkplekken ingevuld. Op dit moment zitten ruim 40 mensen in de pijplijn op weg naar een nieuw beschutte werkplek. We verwachten dan ook dat we van deze groep nog een deel kunnen plaatsen dit jaar. Doordat de eindstand 2017 iets lager uitviel en de instroom 2018 wat later op gang komt valt het gemiddeld aantal medewerkers nieuw beschut in 2018 lager uit dan begroot. De loonkosten en de kosten van begeleiding van deze doelgroep vallen hierdoor lager uit. Hier staat echter tegenover dat de omzet van deze doelgroep eveneens lager uitvalt. Per saldo ontstaat hierdoor een voordeel van 220 duizend euro.

Overige (V 297 duizend euro)

De overige posten tellen op tot een voordeel van 297 duizend euro. Van dit voordeel heeft 100 duizend euro betrekking op lagere kosten door uitstel invoering van het salarispakket en voordelen vanuit het nieuwe contract collectief vervoer. Daarnaast verwachten we dat de kosten van armoede ouderenbeleid 81 duizend euro lager uitvallen. Het restant betreft diverse kleine voordelen op de personele lasten

1.2 Inkomen en armoedeverlichting	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-2.599	0	-2.599

BUIG (N 1,5 miljoen euro)

Bij VGR 2018-I hebben we een nadeel op de BUIG geprognoseerd van 2,1 miljoen euro. Deze prognose is in de afgelopen periode met € 0,6 miljoen euro verbeterd. De verklaring hiervoor is dat het Rijk in de afgelopen periode bij de voorjaarsnota geld beschikbaar heeft gesteld voor de financiering van bijstandskosten voor nieuwe statushouders in 2018. Daarvoor financierde het Rijk deze kosten niet. In de prognose is geen rekening gehouden met een advies van de raad voor het openbaar bestuur (ROB) van juni jl. om ook de tekorten op de bijstandskosten voor nieuwe statushouders uit 2016 en 2017 in 2018 en 2019 alsnog aan gemeenten te gaan compenseren. De inzet van de VNG is weliswaar om niet eerder over te gaan tot het sluiten van deel- of uitwerkingsakkoorden in het sociaal domein met financiële consequenties, dan dat overeenstemming is bereikt over de aanbevelingen van de ROB. Dit heeft er echter nog niet toe geleid dat het Rijk het macrobudget 2018 hiervoor bijstelt. De realisatie van deze compensatie in 2018 is derhalve zeer onzeker. Het nadeel van € 1,5 miljoen euro dat nu ten opzichte van de begroting 2018 wordt geprognoseerd betreft diverse afwijkingen verspreid over de verschillende regelingen die onder de BUIG vallen. Belangrijkste afwijkingen zijn een gunstige afwijking bij de WWB en nadelige afwijkingen bij met name IOAW en incidenteel bij BBZ (pre-)starters.

Bijzonder bijstand (N 0,8 miljoen euro)

Individuele Inkomenslosgeslag (N 0,3 miljoen euro)

In 2016 en 2017 was ook al sprake van overschrijdingen met 0,2 miljoen euro. Het structureel tekort en de groei daarvan houden verband met het groeiend aantal deelnemers aan de regeling. Daarnaast

wordt de uitkering aan personen die deze al eerder hebben ontvangen sinds 2018 ambtshalve verstrekt en niet meer op aanvraag. Dit leidt tot een besparing op de uitvoeringskosten maar ook tot extra verstrekkingen

Wet Kinderopvang (V 0,2 miljoen euro)

In 2018 verwachten we vergelijkbaar met vorig jaar minder uit te geven aan vergoedingen voor de Wet Kinderopvang. In het verleden hadden we tekorten op deze post. Daarom hebben we het beleid aangepast. We zijn strenger met het toekennen van vergoedingen. Aan de andere kant zoeken we ook naar mogelijkheden om voor bepaalde doelgroepen de toekenning te versoepelen.

Individuele bijzondere bijstand (N 0,7 miljoen euro)

We verwachten dat we de besparing op de kosten beschermingsbewind van 0,3 miljoen euro in 2018 nog niet kunnen realiseren. Vanaf maart 2018 is het nieuwe beleid van kracht en gaan burgers gefaseerd (in een periode van drie jaar) over van de externe naar de gemeentelijke bewindvoerder. Dit heeft, zoals we gemeld hebben in het raadsvoorstel van februari 2018, in 2018 nog geen merkbaar financieel voordeel.

Daarnaast prognosticeren we op basis van de werkelijke cijfers over het eerste half jaar van 2018 een stijging van de overige posten binnen de bijzondere bijstand, 0,4 miljoen euro nadelig.

Vorming gemeenschappelijke Backoffice (N 250 duizend euro)

Landelijk wordt voor de uitvoering van de bijstand gewerkt aan de ontwikkeling van een Gemeenschappelijke Backoffice Inkomen (GBI). Deze maakt uitvoering van backoffice-taken op landelijk of regionaal niveau mogelijk. Hierdoor gaan we uit van een besparing op de uitvoeringskosten van structureel 250 duizend euro vanaf 2018. Deze besparing gaan wij niet realiseren in 2018. De vorming van het GBI loopt vertraging op en is op zijn vroegst in 2021 operationeel.

Programma 2. Economie en werkgelegenheid

Er worden op dit programma geen afwijkingen in het beleid verwacht.

Financiële toelichting

Programma 2. Economie en werkgelegenheid				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
02.1 Groningen kennisstad	2.112	2.705	2.705	0
02.2 Aantrekkelijke stad	3.152	9.251	9.251	0
02.3 Bedrijvige stad	1.081	1.079	1.079	0
02.4 Overig economie en werkgelegenheid	21.658	22.850	22.100	750
Totaal lasten	28.003	35.885	35.135	750
Baten				
02.1 Groningen kennisstad	501	883	883	0
02.2 Aantrekkelijke stad	1.034	1.037	1.037	0
02.3 Bedrijvige stad	34	34	34	0
02.4 Overig economie en werkgelegenheid	3.476	3.661	3.661	0
Totaal baten	5.045	5.615	5.615	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	97	97	97	0
Totaal onttrekkingen	47.198	48.098	48.098	0
Totaal Programma 2	24.143	17.731	18.481	750

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

2. 1 Groningen kennisstad	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	0	0	0

Uitgaven middelen G-kwadraat 2018 (geen afwijking)

Vooralsnog lopen de verplichtingen en uitgaven conform planning. De verplichtingen en uitgaven voor 2018 zijn deels al vastgelegd en gereserveerd. Dit kan ervoor zorgen dat gedurende het jaar het beroep op de middelen hoger komt te liggen dan de dan nog beschikbare middelen. Hierdoor kan het voorkomen dat wij niet alle nog in bewerking en niet gereserveerde projecten of initiatieven financieel kunnen ondersteunen. Wij houden periodiek bij hoeveel er wordt uitgegeven, zodat wij tijdig kunnen bijsturen.

Ten opzichte van VGR-I is deze prognose niet gewijzigd.

2.4 Overig economie en werkgelegenheid	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	750	0	750

Vrijval kapitaallasten ruilmiddelen (V 750 duizend euro)

In de gemeentebegroting 2018 zijn voor ruim 27 miljoen euro incidentele middelen uit reserves geruild voor een structurele ophoging van het kapitaallastenbudget van ruim 1,25 miljoen euro. In 2018 verwachten wij dat deze ophoging van het kapitaallastenbudget grotendeels vrijvalt, omdat de betreffende activa nog niet gereed zijn. Volgens de verslaggevingsregels kan er dan nog niet worden afgeschreven op deze activa. De hiermee gepaard gaande vrijval bedraagt naar verwachting 750 duizend euro. Ten opzichte van VGR-I is deze prognose niet gewijzigd.

Programma 3. Onderwijs

3.1.4 Onderwijshuisvesting

3	Programma: Onderwijs	
3.1	Deelprogramma: Onderwijskansen	
3.1.4	Beleidsveld: Onderwijshuisvesting	
	Huisvestings-budget onder druk	Steeds vaker komt het – via het programma – aan schoolbesturen beschikbaar gestelde bouwbudget onder druk te staan en blijkt zelfs onvoldoende te zijn. Oorzaak: Sterk gestegen bouwkosten en verhoogde eisen aan de bouw als energie neutraal, frisse scholen etc. Bijsturing: Binnen het budget onderwijshuisvesting is er op langere termijn geen ruimte om deze extra kosten te kunnen dekken. Er zal in breder perspectief met andere ontwikkelingen binnen onderwijshuisvesting (zoals herindeling, nieuw integraal huisvestings plan (IHP), duurzaamheidsambities, doordecentralisatie en renovatie) onderzocht worden wat er nodig is om het beleidsvoornemen te kunnen uitvoeren. Hiervoor wordt een houtskoolschets die alle ontwikkelingen en keuzes daarin weergeeft, opgesteld in voorbereiding op een nieuw integraal huisvestingsplan dat in 2019 aan de raad wordt voorgelegd. Deze houtskoolschets wordt, na afstemming met de schoolbesturen in oktober 2018 met de raad besproken. In verband met de ontwikkeling van onderwijs in/rondom Meerstad en de moties daarover vanuit de raad hebben we een raadsvoorstel opgesteld om financiering van nieuwbouw van de school in Engelbert te onttrekken uit de AER. Ook wordt de bouw van een nieuwe school voor stichting OPOS versneld opgepakt. Om, ondanks de gestegen bouwkosten, de bouw van scholen door te laten gaan is er door de raad al extra krediet beschikbaar gesteld voor de bouw van drie scholen.

3.2.1.VSV-en-Leerplicht

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal voortijdige schoolverlaters	<250 (<2,3%)	275 (2,5%)

Indicatoren aantal vsv-ers en percentage thuiszitters teruggeleid naar school

We verwachten met het aantal voortijdige schoolverlaters iets boven de doelstelling van 250 (2,3%) uit te komen.

Dit heeft deels te maken met een administratieve wijziging in het zogenaamde 'startersbestand' dat door DUO wordt gemaakt, waardoor het aantal leerlingen iets toeneemt. Daarnaast zien we een toename van psychische problematiek onder jongeren. We bieden deze jongeren indien mogelijk een passend traject aan in samenwerking met de WIJ. Dit kan ook hulpverlening zijn

In de begroting 2018 hebben we daarnaast als doel geformuleerd om 75% van de thuiszitters terug te leiden naar school. Zoals in de rekening 2017 is gemeld bleek uit de resultaten over 2017 dat het percentage ver onder de geformuleerde ambitie uitkwam. Deels vanwege de gehanteerde definitie. In VGR-I hebben we daarom aangegeven dat we verwachten het beoogde percentage niet te halen. Inmiddels verwachten we in 2018 alsnog in de buurt van de geformuleerde ambitie te komen. Oorzaak: de gemeente heeft beperkte invloed op het resultaat dat erg afhankelijk is van de individuele situatie van de jongere. Daarnaast vallen jongeren die 18 jaar worden niet meer onder de groep thuiszitters, waardoor ze niet meetellen in het percentage teruggeleiden. Bijsturing: We hebben met het onderwijsveld een lokaal thuiszitterspact opgesteld en ondertekend op 6 juni 2018.

Financiële toelichting

Programma 3. Onderwijs	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Deelprogramma				
Lasten				
03.1 Onderwijskansen	26.325	26.954	26.949	5
03.2 Voorkomen schooluitval	2.474	2.512	2.429	83
Totaal lasten	28.799	29.466	29.378	88
Baten				
03.1 Onderwijskansen	6.747	6.836	6.951	115
03.2 Voorkomen schooluitval	600	600	600	0
Totaal baten	7.347	7.436	7.551	115
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	1.239	1.239	1.239	0
Totaal onttrekkingen	1.942	1.968	1.968	0
Totaal Programma 3	-20.749	-21.301	-21.098	203

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 4. Welzijn gezondheid en zorg

4.2.1. Ondersteunende voorzieningen

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
% cliënten waarbij de doelrealisatie o.b.v. de uitkomsten uit de ZRM conform de beoogde doelen uit het PVA is *	- ***	

% cliënten waarbij de doelrealisatie o.b.v. de uitkomsten uit de ZRM conform de beoogde doelen uit het PVA is

Wat de stand van zaken met betrekking tot deze indicator is, is onduidelijk aangezien er onvoldoende over in de registratie terug te vinden valt.

Oorzaak: Op deze indicator wordt nog onvoldoende geregistreerd door de WIJ-teams

Bijsturing: Met WIJ Groningen scherper toezien op de registratie op deze indicator.

4.2.3 Interventies veilig opgroeien

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal op de wachtlijst Veilig Thuis	< 10	

Aantal op de wachtlijst Veilig Thuis

Het jaargemiddelde van 10 zal waarschijnlijk hoger komen te liggen. Oorzaak: in het 1e kwartaal bedroeg de wachtlijst gemiddeld 29 zaken. Bijsturing: Veilig Thuis heeft extra subsidie gekregen voor structurele uitbreiding van capaciteit per 1 januari 2018. Het kostte tijd om personeel te vinden en in te werken. Het effect hiervan wordt nu zichtbaar: in april is de wachtlijst gezakt naar 9 zaken, in het tweede kwartaal bedroeg de wachtlijst gemiddeld 7 zaken.

4.2.5 Vluchtelingen en asielzoekers

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal personen dat in maatschappelijke begeleiding is genomen	220	

Aantal personen in maatschappelijke begeleiding

Het aantal personen dat maatschappelijke begeleiding krijgt ligt lager dan het totaal aantal gehuisveste vergunninghouders. Dit komt omdat kinderen en jongeren tot 18 jaar niet in aanmerking komen voor (individuele) maatschappelijke begeleiding, maar wel meetellen bij het aantal gehuisveste personen.

Financiële toelichting

Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
04.1 Sociaal klimaat	53.313	51.246	50.234	1.012
04.2 Passende ondersteuning en zorg	200.668	202.741	214.625	-11.884
Totaal lasten	253.981	253.987	264.859	-10.872
Baten				
04.1 Sociaal klimaat	28.248	24.289	25.570	1.281
04.2 Passende ondersteuning en zorg	14.550	7.574	7.574	0
Totaal baten	42.798	31.863	33.144	1.281
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	3.173	4.294	4.294	0
Totaal onttrekkingen	1.772	1.804	1.804	0
Totaal Programma 4	-212.584	-224.614	-234.205	-9.591

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

4.1 Sociaal Klimaat	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	1.012	1.281	2.293

Afwikkeling subsidies (V 1,3 miljoen euro)

Binnen het sociale domein sturen we, in het kader van Maatschappelijke Kosten en Batenanalyse (MKBA), strakker op de verantwoording van subsidies. Hierdoor verwachten we in 2018 een incidenteel voordeel van 1,3 miljoen euro. Dit voordeel bestaat voor 1,0 miljoen euro uit terugbetaling van subsidie van de MJD in verband met teveel vermogen opgebouwd uit niet bestede subsidies en voor 0,3 miljoen euro uit overige vrijval subsidies. Dit voordeel komt bovenop de realisatie van de bezuiniging MKBA.

Renovatie Heesterspoort (V 1,0 miljoen euro)

De renovatie van het gebouw aan de Heersterpoort ten behoeve van de huisvesting van WIJ team Oosterpoort wordt naar verwachting in 2019 afgerond. Het onderdeel van achterstallig onderhoud voor een incidenteel bedrag van 1 miljoen euro kan in 2018 niet worden afgerond.

4.2 Passende ondersteuning en zorg	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-11.884	0	-11.884

Resultaat statushouders (V 0,9 miljoen euro)

Over de periode 2016-2017 reteren incidentele rijksmiddelen verhoogde asielinstroom. Deze middelen maken onderdeel uit van het door uw raad vastgestelde kader op te nemen bestemmingsvoorstellen. We zetten deze middelen in voor de jaren 2018 en 2019. Het bedrag wordt in 2018 niet volledig uitgegeven maar zal doorlopen naar 2019.

Jeugd (N 8,6 miljoen euro)

Op de kosten van Jeugdhulp wordt een nadeel verwacht van 8,6 miljoen euro. Dit is een optelsom van een aantal kleine mee- en tegenvallers (in totaal 0,4 miljoen euro) en een stijging van de kosten van zorg in natura van 9 miljoen euro. Deze prognose blijft omgeven met een aantal onzekerheden t.a.v. de groei van het aantal indicaties en bijbehorende indicatiewaarde en het verzilveringspercentage. Daarom moet bij deze prognose rekening gehouden worden met een bandbreedte van plus en min 1,5 miljoen euro. De stijging van de kosten wordt veroorzaakt door een stijging van de gemiddelde prijs per indicatie en een stijging van het aantal indicaties. De precieze oorzaken van de kostenstijging worden op dit moment onderzocht en er worden extra maatregelen voorbereid om de stijging van de kosten terug te dringen.

Algemene voorzieningen huishoudelijke hulp (N 325 duizend euro)

We zien een lichte trendmatige stijging van het aantal cliënten. We gaan in de prognose uit van een stijging van 3 procent. Daarnaast hebben we rekening gehouden met de effecten van de meicirculaire en de gestegen CAO tarieven. Per saldo verwachten we op de algemene voorziening huishoudelijke hulp in 2018 een nadeel van 325 duizend euro. Dat is gelijk aan de raming in VGR-I.

Wmo 18+ Zorg in natura (N 2,2 miljoen euro)

De extra middelen voor de grenscorrectie Meerstad ontvangen we vanaf 2019. In de begroting hebben we rekening gehouden met de ontvangst van deze middelen vanaf 2018. Dit geeft een incidenteel nadeel van 0,4 miljoen euro.

De zorgkosten prognose is geactualiseerd. We verwachten op basis van de zorggegevens een nadeel

van 1,9 miljoen euro op de kosten Wmo 18+, voor wat betreft het onderdeel zorg in natura. We zien ten opzichte van de begroting zowel een stijging in de aantallen als in de indicatiewaarden. Het lijkt er op dat het niveau zich nu stabiliseert op het niveau begin 2018. De verzilvering is gestegen naar 68,5 procent. Omdat we werken met aannames inzake de verzilvering én de groei kunnen de werkelijke kosten afwijken van deze prognose. Vooralsnog gaan we uit van een bandbreedte van 2 procent dat wil zeggen 0,45 miljoen euro.

Door het positieve effect van 0,1 miljoen euro van de meicirculaire is per saldo sprake van een nadeel van 2,2 miljoen euro.

Wmo voorzieningen inclusief vervoer (N 750 duizend euro)

De kosten voor het individueel vervoer, hulpmiddelen, scootmobielen en rolstoelen zijn gestegen. We hebben de prognose naar boven bijgesteld naar 0,7 miljoen euro. Naar aanleiding van het onderzoek dat we hebben uitgevoerd, zijn we gestart met acties gericht op de hele keten (van indicatie tot contractbeheer) om de zorgkosten in de toekomst terug te dringen.

Beschermd wonen (N 1,0 miljoen euro)

Naar aanleiding van het tarievenonderzoek zijn de tarieven aangepast. We verwachten dat deze tariefaanpassing leidt tot een stijging van de kosten voor de zorg in natura met 4,5 miljoen euro. Door deze kostenstijging daalt de geprognosticeerde vrijval voor de Groninger gemeenten naar 8,2 miljoen euro. Hierbij is rekening gehouden met de 1,8 miljoen euro die wij extra ontvangen vanuit de meicirculaire.

Voor de gemeente Groningen betekent dit dat de geprognosticeerde vrijval van 3,8 miljoen euro daalt naar 2,8 miljoen euro. Per saldo een nadeel van 1 miljoen euro.

Voor de persoonsgebonden budgetten wordt op casusniveau beoordeeld of er tariefswijzigingen plaats moeten vinden. De financiële impact hiervan is op dit moment nog niet bekend.

Meerkostenregeling (V 0,4 miljoen euro)

Voor de meerkostenregeling is een budget van 2,1 miljoen euro beschikbaar. Inmiddels is circa 1,2 miljoen euro uitgekeerd als vergoeding. Uiteraard lopen de aanvragen nog door. Als we het verloop van de aanvragen in 2017 doortrekken naar 2018 blijft er mogelijk 4 ton over. De oorzaak hiervan is dat de tegemoetkoming alleen nog beschikbaar is voor inwoners die kunnen aantonen hogere kosten te hebben gemaakt vanwege chronische ziekte of beperking.

WIJ-huisvesting (N 309 duizend euro)

Het beschikbare huisvestingsbudget voor de WIJ is in 2018 ontoereikend. We gaan in 2018 uit van een nadeel van 309 duizend euro. Hiervan heeft 203 duizend euro betrekking op kosten waarvan we niet konden voorzien dat deze voor rekening van de Gemeente zouden komen. 2018 is een overgangsjaar waarin ervaring met de nieuwe constructie Stichting Wij kon worden opgedaan. Voor 2019 worden heldere afspraken gemaakt om deze situatie in de toekomst te voorkomen. De overige 106 duizend euro heeft betrekking op nagekomen kosten 2017 en onvoorziene uitgaven en planvormingskosten huisvesting WIJ.

Programma 5. Sport en bewegen

Er worden op dit programma geen afwijkingen in het beleid verwacht.

Financiële toelichting

Programma 5. Sport				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
05.1 Sportieve infrastructuur	20.395	20.166	19.761	405
05.2 Jeugd in beweging	1.298	1.448	1.448	0
Totaal lasten	21.693	21.614	21.209	405
Baten				
05.1 Sportieve infrastructuur	6.549	6.237	6.237	0
05.2 Jeugd in beweging	0	0	11	11
Totaal baten	6.549	6.237	6.248	11
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	220	255	255	0
Totaal onttrekkingen	258	305	305	0
Totaal Programma 5	-15.106	-15.327	-14.911	416

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

5.1 Sportieve infrastructuur	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	405	0	405

Kapitaallasten vervangingsinvesteringen programma sport 2018 (V 235 duizend euro)

We verwachten dat de kapitaallasten 235 duizend euro lager uitvallen. Doordat de vervanging van een aantal kunstgrasvelden is uitgesteld, ontstaat er een vrijval van kapitaallasten in 2018. Daarnaast zijn een aantal andere investeringsprojecten goedkoper uitgevallen of later gereedgekomen. Voor wat betreft deze laatste categorie projecten geldt dat, door een wijziging in het startmoment van afschrijven, we pas in 2019 starten met afschrijven. Ook dit geeft een vrijval van kapitaallasten in 2018.

Personeelskosten (V 140 duizend euro)

Door vacatureruimte vallen de personele vaste lasten 468 duizend euro lager uit dan begroot. Een deel van dit voordeel wordt te niet gedaan door een nadeel van 328 duizend euro op de externe inhuur. Per saldo is sprake van een verwacht voordeel van 140 duizend euro.

Overige (V 30 duizend euro)

De overige posten tellen op tot een voordeel van 30 duizend euro.

Programma 6. Cultuur

6.1.5 Evenementen

Prestatie indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal evenementen 200 - 1.000 bezoekers	160	
Aantal evenementen 1.000 - 2.000 bezoekers	70	
Aantal meldingen geluidsoverlast evenementen - Binnenstad	10	

Hoger aantal meldingen geluidsoverlast binnenstad

Het aantal meldingen geluidsoverlast in de binnenstad ligt iets hoger dan onze ambitie

Oorzaak: Wij hebben deze ambitie scherp gesteld. De afgelopen jaren zien wij dat het aantal meldingen in de binnenstad hoger ligt dan onze ambitie. De meldingen zijn meestal incidenteel en terug te voeren op enkele (grote) evenementen.

Bijsturing: We spannen ons maximaal in om met de organisatoren het aantal meldingen over geluidsoverlast zo veel mogelijk te beperken. We wijzen daarbij op het inzetten van technische mogelijkheden om overlast te beperken of weg te nemen

Lager aantal vergunde evenementen met kleinere bezoekersaantallen

Het aantal vergunde evenementen met bezoekersaantallen tussen de 200-1.000 en tussen 1.000-2.000 bezoekers ligt lager dan onze ambitie.

Oorzaak: Van jaar tot jaar schommelen het aantal evenementen per categorie. Daarnaast kunnen evenementen tot 200 bezoekers worden afgedaan met een melding.

Bijsturing: Geen bijsturing nodig. Wij blijven het aantal evenementen monitoren

Financiële toelichting

Programma 6. Cultuur				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
06.1 Culturele infrastructuur	28.703	30.453	31.595	-1.142
06.2 Deelname aan cultuur	15.286	15.151	15.151	0
Totaal lasten	43.989	45.604	46.746	-1.142
Baten				
06.1 Culturele infrastructuur	10.113	10.113	11.818	1.705
06.2 Deelname aan cultuur	0	0	0	0
Totaal baten	10.113	10.113	11.818	1.705
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	2.377	2.377	2.377	0
Totaal onttrekkingen	2.616	2.664	2.664	0
Totaal Programma 6	-33.637	-35.204	-34.641	563

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

6.1 Culturele infrastructuur	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-1.142	1.705	563
Exploitatie Oosterpoort/Schouwburg (V 32 duizend euro)			
In 2018 verwacht de Oosterpoort/Stadsschouwburg circa 1,44 miljoen euro meer inkomsten te ontvangen dan begroot, onder andere door hogere inkomsten uit kaartverkoop, ontvangen administratiekostenvergoedingen en doorbelaste kosten aan derden. Daar staan extra kosten tegen over, onder andere voor programmering 0,9 miljoen euro, inhuur personeel 450 duizend euro en overige kosten 100 duizend euro. Vacaturevrijval levert een verwacht voordeel op van ongeveer 220 duizend euro.			
Na aftrek van de taakstelling in de begroting 2018 van 240 duizend euro wordt per saldo een klein voordeel op de exploitatie verwacht van 32 duizend euro.			
Afwikkeling subsidies (V 300 duizend euro)			
We sturen strakker op de verantwoording van subsidies in het sociaal domein, hierdoor verwachten we in 2018 een voordeel van 300 duizend euro.			
Kapitaallasten projecten overkapping en dergelijke (V 298 duizend euro)			
Bij het gebouw aan de Trompsingel 27 voeren wij een aantal projecten uit. De projecten brandveiligheid en beveiliging verwachten we dit jaar te kunnen afronden. Het project geluidwerende voorziening/overkapping kan waarschijnlijk pas in 2019 worden afgerond. Voor alle drie de projecten geldt dat er geen afschrijvingen plaats vinden in 2018. Dit levert een incidenteel voordeel op van 298 duizend euro.			
Overige (N 67 duizend euro)			
Overige kleine afwijkingen tellen op tot een nadeel van 67 duizend euro.			

Programma 7. Verkeer

7.1.2 Een samenhangend fietsnetwerk

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal ov-fietsverhuurlocaties bij stations en P+R-terreinen	7	

Niet langer ov-fietsverhuur op P+R Europapark

Oorzaak: Gezien het feit dat op de P+R Europapark een aantal jaren geleden betaald parkeren is ingevoerd, werden hier nauwelijks tot geen ov-fietsen gehuurd. NS Fiets heeft derhalve besloten de ov-fietsverhuur te stoppen.

Bijsturing: Niet mogelijk.

7.1.4 Fietsparkeren op maat

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Stallingscapaciteit fietsenstallingen Groningen Noord	512	

Uitbreiding stallings-capaciteit station Groningen Noord loopt vertraging op.

Oorzaak: Het verkrijgen van vergunningen, etc. duurt langer dan aanvankelijk gedacht. Daardoor loopt dit project - dat wordt uitgevoerd door ProRail in opdracht van de provincie Groningen - vertraging op en lijkt oplevering in 2018 niet reëel.

Bijsturing: ProRail daar waar mogelijk ondersteunen.

7.2 Openbaar vervoer

Effectindicator(en)	Beoogd	Prognose
	2018	2018
% doorstroming openbaar vervoer	≥60%	
Aantal reizigerskilometers regionale treinen Groningen (in miljoenen)	≥270	

Doorstroming openbaar vervoer

De doorstroming van het openbaar vervoer komt met name waar vrije bus-infrastructuur ontbreekt steeds meer onder druk te staan.

Oorzaak: Dit door toename van het wegverkeer en (geplande) wegwerkzaamheden

Bijsturing: Samen met onze partners kijken we per situatie naar de meest geschikte oplossing.

Aantal reizigerskilometers regionale treinen Groningen (in miljoenen)

Er is sprake van een trendbreuk, omdat de sterabonnementen sinds september 2016 als chipkaartproduct worden verkocht en het gebruik sindsdien door in- en uitchecken wordt afgeleid. Dat gebruik blijkt lager te zijn dan voorheen uit reizigersonderzoek werd afgeleid. Dit betekent dat het beeld nog steeds is dat het aantal reizigerskilometers stijgt, maar dat het aantal reizigerskilometers waarschijnlijk lager dan de beoogde 270 miljoen is.

Oorzaak: Het reizigersonderzoek gaf een hoger aantal reizigerskilometers dan het daadwerkelijke gebruik met de OV-Chipkaart. Bijsturing: Niet nodig. Het beoogde beleidsdoel om het aantal reizigerskilometers te laten groeien wordt wel gehaald.

7.2.1 Bereikbaarheid dynamo's Hoogwaardig openbaar vervoer

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal DRIS-panelen (overzichtspanelen) binnen de gemeente Groningen	≥226	

Oplevering laatste projecten HOV-visie niet in 2018

Oorzaak: De werkzaamheden UMCG-noord en UMCG-zuid konden niet samenvallen met de aanpak van de Diepenring, vanwege bereikbaarheid omliggende gebied. Plaatsen van ≥226 DRIS wordt hier daarom in 2018 ook niet gehaald. Zie ook volgende punt.

Resterende aanpassingen van de Halte Groningen Zuid in het kader van het HOV-maatregelenpakket worden door Aanpak Ring Zuid opgepakt. Dit gebeurt niet in 2018. Zie ook deelprogramma 7.3.1 bij vertraging uitvoering Aanpak Ring Zuid.

Bijsturing: Uitvoering is uitgesteld naar op z'n vroegst 2019

Oplevering 226 DRIS-paneel niet in 2018

Oorzaak: De laatste DRIS-palen die nog geplaatst moeten worden, vallen binnen de nog lopende projecten Onderdoorgang Paterswoldseweg, UMCG-Noord en UMCG-Zuid.

Bijsturing: Plaatsing laatste DRIS-paal van de geplande 226 gebeurt waarschijnlijk in 2019/2020

Project Spoorzone

De voor 2018 geplande werkzaamheden lopen op schema. De gekozen oplossing voor de Helperzoomtunnel als onderdeel van het project Aanpak Ring Zuid bepaalt de eventuele gevolgen voor het project Spoorzone.

Oorzaak: De Helperzoomtunnel kon niet op het geplande moment worden geplaatst.

Bijsturing: Inzet is een geschikte oplossing voor de aanleg van de Helperzoomtunnel.

7.3.1 Bereikbaarheid dynamo's auto

Vertraging uitvoering Aanpak Ring Zuid

De stuurgroep heeft geconstateerd dat Combinatie Herepoort (CHP) meer tijd nodig had om het definitief ontwerp af te ronden. Uit de voor de zomer ingediende planning blijkt dat de einddatum van het project circa drie jaar op gaat schuiven. CHP heeft daarnaast een aantal mogelijkheden geïnventariseerd om de vertraging zo veel mogelijk te beperken. De mogelijke zomerstremming 2018, die de uitloop zou beperken tot twee jaar, is niet doorgegaan. Een nieuwe planning is in de maak. De precieze gevolgen van deze nieuwe planning zijn op dit moment nog niet bekend.

Oorzaak: Complexiteit van het project met veel verschillende belangen, waardoor aannemer CHP meer capaciteit en tijd nodig voor een goede voorbereiding. Beperkte beschikbaarheid van voldoende en geschikt personeel.

Bijsturing: De stuurgroep en projectbureau ARZ hebben met CHP afgesproken samen op te trekken en hiermee de gevolgen voor de planning zoveel mogelijk te beperken.

7.4 Parkeren

Effectindicator(en)	Beoogd	Prognose
	2018	2018
% bezetting P+R-terreinen	74%	

% bezetting P+R-terreinen

Het absolute aantal plekken op P+R-terreinen is toegenomen: van 3190 eind 2016 naar 4261 nu.

Daardoor is de procentuele bezetting gedaald.

Financiële toelichting

Programma 7. Verkeer				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
07.1 Fiets	2.744	3.418	3.418	0
07.2 Openbaar vervoer	1.529	1.609	1.609	0
07.3 Auto	465	636	636	0
07.4 Parkeren	12.528	12.589	12.589	0
07.5 Verkeersveiligheid	210	837	837	0
07.6 Overig verkeer	8.502	8.804	8.804	0
Totaal lasten	25.978	27.893	27.893	0
Baten				
07.1 Fiets	0	0	0	0
07.2 Openbaar vervoer	0	0	0	0
07.3 Auto	0	0	0	0
07.4 Parkeren	17.555	17.359	17.359	0
07.5 Verkeersveiligheid	0	0	0	0
07.6 Overig verkeer	1.872	1.481	1.481	0
Totaal baten	19.427	18.840	18.840	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	2.985	6.974	6.974	0
Totaal onttrekkingen	0	4.924	4.924	0
Totaal Programma 7	-9.536	-11.103	-11.103	0

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 8. Wonen

Er worden op dit programma geen afwijkingen in het beleid verwacht.

Financiële toelichting

Programma 8. Wonen				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
08.1 Gezinnen	2.859	2.941	2.941	0
08.2 Jongerenhuisvesting	607	607	607	0
08.3 Wonen en zorg	31	31	31	0
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	2.966	3.904	3.904	0
08.5 Betaalbaarheid en beschikbaarheid	0	0	0	0
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	914	938	938	0
08.7 Overig wonen	15.667	16.550	16.460	90
Totaal lasten	23.044	24.971	24.881	90
Baten				
08.1 Gezinnen	156	156	156	0
08.2 Jongerenhuisvesting	68	68	68	0
08.3 Wonen en zorg	31	31	31	0
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	267	267	267	0
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	0	25	25	0
08.7 Overig wonen	7.995	8.420	8.420	0
Totaal baten	8.519	8.969	8.969	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	17.528	17.928	17.928	0
Totaal onttrekkingen	1.154	2.083	2.083	0
Totaal Programma 8	-30.899	-31.847	-31.757	90

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving

9.2 Afvalinzameling en -verwerking

Effectindicator(en)	Beoogd	Prognose
	2018	2018
% afval dat wordt hergebruikt	61%	

% afval dat wordt hergebruikt

Op basis van de huidige cijfers verwachten we dit jaar een hergebruik van 59 % te realiseren. Het hergebruik van afval stijgt daarmee minder snel (+ 1 %) dan verwacht. Oorzaken hiervoor zijn de afname van papiergebruik (waardoor ook dit deel van scheiding en hergebruik afneemt) en het nog achterblijven van de effecten van extra voorzieningen en campagnes.

9.2.1 Afval inzamelen en verwerken

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Kg papier per inwoner (bronscheiding)	45	

Kg papier per inwoner (bronscheiding)

Door onder andere de digitalisering is de hoeveelheid papier per inwoner aan het afnemen. Hierdoor is in het restafval geen stijging van herbruikbaar papier waargenomen.

Financiële toelichting

Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
09.1 Onderhoud en beh openbare ruimte	54.270	56.930	55.673	1.257
09.2 Afvalinzameling en -verwerking	33.381	32.911	33.376	-465
Totaal lasten	87.651	89.841	89.049	792
Baten				
09.1 Onderhoud en beh openbare ruimte	22.081	22.043	22.316	273
09.2 Afvalinzameling en -verwerking	39.368	39.415	39.880	465
Totaal baten	61.449	61.458	62.196	738
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	125	125	125	0
Totaal onttrekkingen	200	200	200	0
Totaal Programma 9	-26.127	-28.308	-26.778	1.530

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

9.1 Onderhoud en beheer openbare ruimte	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	1.257	273	1.530

Budgetten groot onderhoud openbare ruimte (V 1,25 miljoen euro)

Van het programma Stadsbeheer wordt een deel van de projecten pas in 2019 volledig opgeleverd. Dit betreft vooral onderhoudsprojecten wegen (onder andere Engelberterweg, Kastanjelaan, Bedumerstraat, Jacob Catsstraat en S.O.J. Palmelaan). In totaal een bedrag van 1,25 miljoen euro. Echter doordat we dit jaar ook een doorgeschoven deel uit 2017 uitvoeren (budget is bij de jaarrekening 2017 toegevoegd via resultaatbestemming aan het programmabudget 2018), verwachten we wel 90 % van het totale programma onderhoud en vervanging in 2018 te realiseren.

Vrijval kapitaallasten product Groenvoorzieningen (V 280 duizend euro)

Als gevolg van een wijziging in het moment wanneer we starten met het afschrijven op activa, valt een deel van het begrote kapitaallastenbudget vrij.

Riolering (geen afwijking)

In 2018 verwachten we hogere opbrengsten uit rioolheffing door een extra toename van het aantal aansluitingen. Deze verwachte extra opbrengst van 273 duizend euro zetten we dit jaar nog in voor werkzaamheden in verband met extra projecten groot onderhoud riolering.

9.2 Afvalinzameling en -verwerking	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-465	465	0

Afvalstoffenheffing

Op basis van de stand in augustus verwachten we 465 duizend euro aan hogere opbrengsten afvalstoffenheffing. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de toename van het aantal aansluitingen als gevolg van de extra groei van het aantal nieuw opgeleverde woningen in de stad. Daartegenover staan hogere kwijscheldingslasten voor een bedrag van 175 duizend euro. Verder verwachten we hogere vuilverwerkingskosten voor de diverse afvalsoorten (290 duizend euro). Tot slot verwachten we dat de kapitaallasten 250 duizend euro lager uitvallen. Als gevolg van een wijziging in het moment wanneer we starten met afschrijven op activa, valt een deel van het begrote kapitaallastenbudget vrij.

Voorziening afvalstoffenheffing

Bij de begroting 2018 hebben we rekening gehouden met een onttrekking van 700 duizend euro aan de voorziening afvalstoffenheffing. Deze voorziening dient voor het opvangen van prijseffecten in het tarief van de afvalstoffenheffing.

Gezien de bovenvermelde vrijval op het kapitaallastenbudget gaan we er op dit moment vanuit dat de werkelijke onttrekking 250 duizend euro lager zal zijn dan het begrote bedrag. Deze prognose kan in de komende periode beïnvloed worden door ontwikkelingen in onder andere de hoeveelheid afval, het aantal woningen of gewijzigde papierprijzen.

Programma 10. Veiligheid

10.1.2 Geweld

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal aangiften Veilige Publieke Taak (VPT)	< 75	

Aantal aangiften Veilige Publieke Taak (VPT)

103 aangiften momenteel. Geen bijsturing nodig; er is meer ingezet op de aangiftebereidheid bij de diverse organisaties.

10.2 Jeugd en veiligheid

Effectindicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal problematische jeugdgroepen	2	3

3 jeugdgroepen in plaats van 2.

Naast de problematische jeugdgroepen in de wijken Paddepoel en Beijum is er sprake van een nieuwe jeugdgroep in Lewenborg.

10.3.1 Georganiseerde criminaliteit

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal adviesaanvragen bij bureau Bibob	5	
Aantal geweigerde vergunningen op grond van Bibob-criteria	5	

Er zijn tot nu toe 6 adviesaanvragen ingediend.

Geen bijsturing nodig; wij zien dit als een positieve ontwikkeling in het kader van de aanpak van ondermijning.

Er zijn tot nu toe 4 vergunningen geweigerd

Geen bijsturing nodig; wij zien dit als een positieve ontwikkeling in het kader van de aanpak van ondermijning.

10.3.3 (Vergunde) prostitutie

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal bestuurlijke maatregelen in de illegale prostitutie	20	

Meer bestuurlijke maatregelen in de illegale prostitutie dan beoogd (33 stuks)

Geen bijsturing nodig. Er is meer inzet gekomen op illegale prostitutie en de aanpak is verbeterd door de inzet van Web IQ. Hierdoor is meer illegale prostitutie aan het licht gekomen, wat heeft geresulteerd in 33 waarschuwingen.

10.3.4 Hennepteelt en drugshandel

Prestatie-indicatoren	Beoogd	Prognose
	2018	2018
Aantal gesloten drugspanden	20	

Er zijn 22 drugspanden gesloten over de periode 1 januari 2018 t/m juli 2018.

In de vorige voortgangsrapportage is gesproken over een aantal sluitingen van 32. Dit is niet juist; dit had moeten zijn 32 bestuurlijke rapportages. Per zaak wordt vervolgens bekeken of het moet leiden tot een sluiting, een waarschuwing of dat er moet worden afgezien van sluiting omdat bijvoorbeeld de huur is opgezegd met de huidige huurder.

22 gesloten drugspanden tot nu toe.

Het totale beoogde voor 2018 is al behaald in het eerste half jaar. Geen bijsturing nodig. De politie heeft intern meer aandacht besteed aan het (belang van het) opstellen van bestuurlijke rapportages.

Daarnaast loopt de samenwerking met de politie heel goed.

De hogere instroom van rapportages levert wel meer werk op.

Financiële toelichting

Programma 10. Veiligheid				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	4.634	4.667	4.727	-60
10.2 Jeugd en veiligheid	595	595	595	0
10.3 Integriteit en veiligheid	1.106	1.107	1.107	0
10.4 Fysieke veiligheid	17.191	16.378	16.378	0
Totaal lasten	23.526	22.747	22.807	-60
Baten				
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	1.799	1.803	1.803	0
10.2 Jeugd en veiligheid	0	0	0	0
10.3 Integriteit en veiligheid	468	468	468	0
10.4 Fysieke veiligheid	855	161	161	0
Totaal baten	3.122	2.432	2.432	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 10	-20.404	-20.315	-20.375	-60

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 11. Stadhuis en Stadjer

Er worden op dit programma geen afwijkingen in het beleid verwacht.

Financiële toelichting

Programma 11. Stadhuis en Stadjer				
Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
11.1 Publieke dienstverlening	12.821	12.960	12.319	641
11.2 Communicatie met de burger	85	85	85	0
Totaal lasten	12.906	13.045	12.404	641
Baten				
11.1 Publieke dienstverlening	5.325	5.316	5.269	-47
11.2 Communicatie met de burger	0	0	0	0
Totaal baten	5.325	5.316	5.269	-47
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 11	-7.581	-7.729	-7.135	594

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Deelprogramma 11.1	Lasten	Baten	Saldo
Publieke dienstverlening			
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	641	-47	594

Noordelijk Belastingkantoor (V 786 duizend euro)

Er is 3,4 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de oprichting van het Noordelijk Belastingkantoor. Als gevolg van lagere frictiekosten valt in 2018 naar verwachting 536 duizend euro vrij. Daarnaast is er een incidenteel voordeel van 250 duizend euro omdat de deelnemersbijdrage van de gemeente dit jaar lager uitvalt dan in het bedrijfsplan was voorzien.

Verkiezingen (N 145 duizend euro)

Bij het opmaken van de begroting was nog niet bekend dat er een tussentijds referendum georganiseerd moest worden. Gemeenten ontvingen van het Rijk een vergoeding voor het organiseren van het referendum op 21 maart jl. Deze vergoeding van het Rijk is echter ontoereikend. Het gaat om een nadeel van 145 duizend euro.

Huwelijken (N 47 duizend euro)

Het aantal huwelijksvoltrekkingen in onze gemeente is de laatste jaren stabiel: gemiddeld 650 per jaar. Wel wordt steeds vaker gekozen voor het gratis huwelijk of het goedkope baliehuwelijk. Deze huwelijken worden gesloten aan de balie van de afdeling Publiekszaken en vinden plaats zonder ceremonie. Dit is een landelijke trend. De opbrengst van de leges blijft hierdoor achter bij de verwachtingen.

Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken

12.2 Gebiedsgericht werken

Financiële toelichting

Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
12.1 College en Raad	6.682	8.912	9.882	-970
12.2 Gebiedsgericht werken	5.037	8.419	6.919	1.500
Totaal lasten	11.719	17.331	16.801	530
Baten				
12.1 College en Raad	1.306	1.756	1.631	-125
12.2 Gebiedsgericht werken	165	165	165	0
Totaal baten	1.471	1.921	1.796	-125
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	10.354	10.458	10.458	0
Totaal onttrekkingen	16.576	42.144	42.144	0
Totaal Programma 12	-4.026	16.276	16.681	405

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Deelprogramma 12.1 College en Raad	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-970	-125	-1.095

Gemeentelijke herindeling (N 616 duizend euro)

In april 2018 vond definitieve besluitvorming in Tweede, en in juli in Eerste Kamer plaats over de herindeling per 1 januari 2019. Daardoor is er slechts een zeer korte periode voor het uitvoeren van de noodzakelijke herindelingswerkzaamheden. Ter dekking van de herindelingskosten stelt BZK in de periode 2017-2022 middelen ter beschikking. Vanwege de korte doorlooptijd lopen deze te ontvangen rijksbijdragen niet gelijk op met de te maken kosten. Hierdoor laten de huidige prognoses ten opzichte van de reeds ontvangen gelden in 2018 een tekort zien van ongeveer 0,6 miljoen euro. In de periode 2019-2022 worden de resterende rijksbijdragen ontvangen waaruit de overschrijding van 2018 kan worden gedekt.

Nominale compensatie (V 815 duizend euro)

De nominale ontwikkelingen (loon- en prijsontwikkelingen) stellen we ten opzichte van de begroting bij. De loonkosten nemen in 2018 met 0,3 procent af vanwege een sociale lastenmutatie. Op basis van ramingen van het CPB verwachten wij voor 2018 een toename van de prijsontwikkeling van 0,2 procent. Daarnaast is nog sprake van een nacalculatie over 2016. Het totale voordeel komt daarmee op 815 duizend euro.

Bezuiniging op de organisatie (N 599 duizend euro)

In de begroting is een bezuinigingsopgave voor onze organisatie opgenomen. Op dit deelprogramma noteren wij een incidenteel nadeel van 569 duizend euro. In het hoofdstuk over de bezuinigingen worden de totale resultaten gepresenteerd, dus inclusief de afwijkingen op de overige programma's.

Aanbestedingsvoordeel inhuur (N 1,268 miljoen euro)

In de begroting 2018 hebben we hiervoor een taakstelling opgevoerd van 1,6 miljoen euro. Wij verwachten echter een incidenteel nadeel van 1,3 miljoen euro. De besparing op het tarief

geldt alleen voor nieuwe inleenovereenkomsten van Randstad vanaf de ingangsdatum van het contract. Veel oude overeenkomsten lopen nog door en kunnen juridisch niet worden omgezet. Door het realiseren van overdekking op andere bezuinigingstaakstellingen hebben we deze specifieke taakstelling voor 2019 kunnen verlagen naar 800 duizend euro. Doordat Randstad bepaalde taken die buiten het contract vallen weer gaat uitvoeren en doordat er prijsverhogingen worden verwacht door marktwerking, is het niet de verwachting dat de taakstelling van 800 duizend euro in 2019 (volledig) gerealiseerd kan worden. De effecten worden betrokken bij de begroting van 2019. Op dit moment onderzoeken wij de optie om (aanvullend) een besparing op specialistische inhuur te realiseren.

Overig (V 669 duizend euro)

Aan overige afwijkingen verwachten wij een voordeel van 669 duizend euro. Dit voordeel bestaat uit overdekking op andere maatregelen ad 181 duizend euro, incidentele vrijval projectkosten ad 100 duizend euro en incidentele vrijval op het weglekbudget voor bezuinigingen van 388 duizend euro.

Koningsdag (N 240 duizend euro)

De uiteindelijke invulling van de programmering, zowel langs de route van de Koninklijke familie als op de Vismarkt en de extra ingezette capaciteit om de warenmarkt op dinsdag en zaterdag mogelijk te maken, hebben geleid tot 190 duizend euro aan extra kosten. Daarnaast is ook extra beveiliging noodzakelijk geweest. De kosten voor beveiliging vielen hierdoor 50 duizend euro hoger uit.

Accountantskosten (N 200 duizend euro)

Als gevolg van aanvullende financiële afspraken door het Audit Committee met de accountant voorzien wij een overschrijding op de accountantskosten van 200 duizend euro.

Verhoging dekkingsgraad tarieven cultuur (N 125 duizend euro)

Eén van de bezuinigingsmaatregelen is de verhoging van de dekkingsgraad van de privaatrechtelijke tarieven. Van de oorspronkelijke bezuiniging moet 125 duizend euro door de cultuursector concreet worden ingevuld. Wij houden er rekening mee dat wij deze bezuiniging in 2018 niet kunnen realiseren. Dat betekent een tekort van 125 duizend euro.

Bijdrage A&O Fonds (N 100 duizend euro)

Vanaf 2018 zijn rechtstreekse betalingen uit het gemeentefonds aan derden - waaronder de VNG - niet meer mogelijk. Het A&O fonds (Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds) en de Waarderingskamer sturen zelf facturen aan gemeenten. De werkelijke lasten zijn voor Groningen echter structureel 100 duizend euro hoger. In de begroting 2019 wordt dit bedrag opgenomen in het financieel meerjarenbeeld omdat deze kosten door de gemeente niet beïnvloedbaar zijn.

Griffie (N 30 duizend euro)

Als gevolg van de toename in werkzaamheden door de herindeling en raadsverkiezingen hebben we de formatie van de griffie tijdelijk uitgebreid waardoor we een tekort voorzien bij de griffie van 30 duizend euro.

Deelprogramma 12.2	Lasten	Baten	Saldo
Gebiedsgericht werken			
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	1.500	0	1.500

Gebiedsgericht werken (V 1,5 miljoen euro)

Het verwachte resultaat over het begrotingsjaar 2018 voor het budget Integraal gebiedsgericht werken bedraagt 1,5 miljoen euro. Dit bedrag komt overeen met het resultaat van dit budget over het begrotingsjaar 2017. Er geldt een bestedingstijd van 2 jaren voor de aanwending van het budget uit deze paragraaf. Voor inhoudelijke toelichting verwijzen we naar paragraaf 1.

Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien

Financiële toelichting

Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Deelprogramma				
Lasten				
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	39.402	39.377	39.225	152
Totaal lasten	39.402	39.377	39.225	152
Baten				
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	574.581	582.530	579.528	-3.002
Totaal baten	574.581	582.530	579.528	-3.002
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 13	535.179	543.153	540.303	-2.850

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

13.1 Alg. inkomsten en post onvoorzien	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	152	-3.002	-2.850

Gemeentefonds (N 4,617 miljoen euro)

Algemene uitkering 2017 (N 1,148 miljoen euro)

De uitkeringsfactor is voor 2017 met 6 punten neerwaarts door bijgestelde aantallen van maatstaven. Voor Groningen levert dit een nadeel op van € 1,06 miljoen euro. Er heeft een actualisatie van de uitkeringsbasis plaatsgevonden. Dit levert voor Groningen een voordeel op van 303 duizend euro. Daarnaast hebben er enkele bijstellingen in integratie- en decentralisatie uitkeringen plaatsgevonden. Voor een nadelig bedrag van 391 duizend euro (Maatschappelijke begeleiding (-329), Bommenregeling (-1) en Bonus Beschut Werken (-61) kunnen deze niet worden verrekend met een inhoudelijk programma.

Landelijke ontwikkelingen 2018 (N 3,231 miljoen euro)

Uit de septembercirculaire blijkt dat ten opzichte van de primitieve begroting 2018 de uitkeringsfactor afneemt met 18 punten. De extra uitgaven in het Regeerakkoord worden meer dan teniet gedaan door een lagere ontwikkeling van rijksuitgaven (defensie en infrastructurele projecten) en een lager dan verwachte ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds. In 2018 levert dit per saldo een nadeel op van € 3,2 miljoen euro.

Plaatselijke ontwikkelingen 2018 (N 238 duizend euro)

De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2018. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de waarderingskamer en de jaarrekening 2017 zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Met name het aantal inwoners, bijstandsontvangers en het regionale klantenpotentieel vallen lager uit dan ingeschat bij de begroting 2018. Deze actualisaties leiden per saldo tot een lagere uitkering van 238 duizend euro in 2018.

Saldo financieringsfunctie (V 883 duizend euro)

Korte mismatchfinanciering (V 384 duizend euro)

In 2018 verwachten we een korte mismatch benutting van 75,7 miljoen euro. Hierbij wordt een deel van de lange vermogensbehoefte gefinancierd met kort vermogen. Het rentevoordeel daarbij bedraagt 1,136 miljoen euro. Dit voordeel ontstaat doordat het rentetarief voor langlopende leningen is begroot op 1,50%, terwijl de korte rentetarieven onder de nul procent liggen. Van het rentevoordeel is in de begroting reeds 752 duizend euro ingeboekt. Het netto voordeel bedraagt 384 duizend euro.

Rente kort vermogen (V 460 duizend euro)

We verwachten dit jaar kasgeldleningen aan te trekken met een gemiddelde omvang van 47 miljoen euro. Doordat de korte rente onder de nul procent ligt, realiseren we rentebaten van 460 duizend euro.

Overig Treasury (V 39 duizend euro)

De overige afwijkingen bestaan uit een prijsvoordeel van 59 duizend euro op nieuwe leningen. Het begrote rentetarief op nieuwe leningen is 1,50%. We denken dat we de leningen tegen een gemiddeld rentetarief van 1,40% kunnen afsluiten. Op Investerings en reserves en voorzieningen ontstaat een rentenadeel van 47 duizend euro. Resterend er nog aan geringe afwijkingen een voordeel van 27 duizend euro.

Logiesbelasting (V 500 duizend euro)

In 2018 zijn de aanslagen 2017 opgelegd. In 2017 zijn er meer overnachtingen geweest dan begroot. Hierdoor vertoont de logiesbelasting een meeropbrengst van 500 duizend euro, waarvan 400 duizend euro structureel. Dit voordeel hebben we verwerkt in de begroting 2019.

Dividend (V 220 duizend euro)

De dividenduitkering van Enexis en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) vallen hoger uit dan begroot (V 524 duizend euro). De begroting was nog gebaseerd op de gerealiseerde uitkeringen uit 2015. Tijdens de aandeelhoudersvergaderingen zijn ook de financiële cijfers verstrekt. Uit de analyse van deze cijfers blijkt dat Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV te hoog is gewaardeerd. Voor een noodzakelijke afwaardering hebben wij een nadeel opgenomen van 304 duizend euro. Per saldo resteert een voordeel van 220 duizend euro.

Fonds Ondernemend Groningen (V 60 duizend euro)

In 2018 wordt op alle niet-woningen een opslag van 6 % op de OZB geheven ten behoeve van het Fonds ondernemend Groningen (F.O.G.) De afdracht aan het F.O.G. valt lager uit doordat de opslag van 6 % op gemeentelijk objecten niet wordt uitgekeerd aan het F.O.G.

Overig (V 49 duizend euro)

Diverse overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 48 duizend euro.

Post onvoorzien (V 55 duizend euro)

Het college heeft besloten om 20 duizend euro ten laste van de post onvoorzien te brengen ter dekking van de subsidie aan Stichting 100 jaar De Ploeg. Daarnaast hebben we 25 duizend euro beschikbaar gesteld voor projectkosten voor het WK Wielrennen 2020, omdat dit project geen doorgang heeft, valt het voordeel in programma 5. Met betrekking tot de resterende 55 duizend euro zijn er op dit moment nog geen bestedingsvoorstellen bekend.

Programma 14. Overhead en onderst. organisatie

Financiële toelichting

Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie Deelprogramma	Primitieve begroting 2018	Actuele begroting 2018	Prognose VGR 2018-II	Verwachte afwijking
Lasten				
14.1 Overhead en onderst organisatie.	103.580	109.983	118.259	-8.276
Totaal lasten	103.580	109.983	118.259	-8.276
Baten				
14.1 Overhead en onderst organisatie.	12.125	20.826	25.289	4.463
Totaal baten	12.125	20.826	25.289	4.463
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 14	-91.455	-89.157	-92.970	-3.813

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2018 en de prognose 2018 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-8.276	4.463	-3.813

Bezuinigingen op de organisatie (N 2,3 miljoen euro)

Op het moment dat er in de uitvoering van gemeentelijke taken gekrompen wordt (bijvoorbeeld outsourcing ICT en opzetten NBK), betekent het dat je in de ondersteuning ook moet krimpen. De geplande personeelsreductie bij het SSC staat echter onder druk omdat er in plaats van minder juist een groter beroep wordt gedaan op de personele capaciteit van het SSC voor reguliere taken maar ook voor; Verbeterprogramma financieel-administratieve beheersing, verzelfstandiging GGD, en de herindeling. Voor 2019 e.v. wordt momenteel op basis van het financieel meerjarenbeeld voor het SSC in combinatie met Strategische Personeelsplanning een plan opgesteld dat moet leiden tot een goed inzicht in de gewenste en gevraagde kwalitatieve en kwantitatieve bezetting van het SSC. Uiteraard met als doel de realisatie van de bezuinigingen in de komende jaren..

ICT (N 583 duizend euro)

In 2018 is een stijging zichtbaar van het aantal devices dat door de organisatie worden gebruikt. De toename van de vraag sluit aan bij de verdere digitalisering binnen de gemeente, maar staat haaks op de bezuinigingsopdracht. We houden rekening met kostenstijging van 800 duizend euro. We konden echter 217 duizend euro in rekening brengen bij derden. Per saldo wordt de taakstelling voor dit jaar met een bedrag van 583 duizend euro niet gerealiseerd.

Personeelslasten/ extra dienstverlening (N 816 duizend euro)

Het nadeel wordt veroorzaakt door het inhuren van mensen voor tijdelijke vervanging als gevolg van (langdurige) ziekte. Daarnaast zijn er de extra opgaven, zoals grote bereikbaarheidsprojecten, de noodzakelijke impuls voor de woningbouw, de implementatie van de Omgevingswet, de herindeling en de energietransitie.

Overige (N 114 duizend euro)

De overige posten tellen op tot een nadeel van 114 duizend euro.

PARAGRAFEN

Paragraaf 1: Integraal gebiedsgericht werken

Budget gebiedsgericht werken

Voor een zorgvuldig participatieproces geldt een bestedingstijd van 2 jaren voor de aanwending van het budget uit deze paragraaf. Grote projecten waarvan het budget in 2018 niet volledig aangewend wordt zijn bijvoorbeeld Wijkdeal de Wijert, Heerdenaanpak Beijum, Buurtaccommodaties Oosterparkwijk, Wijkontwikkeling Selwerd en Werkprogramma Indische buurt / de Hoogte.

Meerjarenproject Coöperatieve Wijkraad

In 2017 is budget gereserveerd voor het tweejarige experiment Coöperatieve Wijkraad Oosterparkwijk. De officiële start heeft echter in 2018 plaatsgevonden. Dit budget is daarom aangemerkt als meerjarenproject om beschikbaar te blijven gedurende de looptijd van het experiment.

Paragraaf 2: Duurzaamheid

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit paragraaf.

Energiebeleid

Toelichting is opgenomen bij onderdeel 'Aanbevelingen rekenkamer-commissie'.

Paragraaf 9: Bedrijfsvoering

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2018	Prognose 2018
% oninbare facturen sociale zekerheid (ten opzichte van totale vorderingen) is hoger dan beoogd. Oorzaak: We hebben geen stijging van het daadwerkelijke aantal oninbare facturen. We zijn bezig met een opschoningsactie, waarin we oude vorderingen afboeken.	19%	30%

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Geregistreeerde datalekken

Het aantal geregistreeerde datalekken ligt hoger dan verwacht

Het beoogde prestatie-indicator "Aantal jaarlijks geregistreeerde meldingen over (mogelijke) datalekken" voor 2018 is te krap ingeschat. In totaal zijn momenteel 2 datalekken gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het aantal intern geregistreeerde datalekken in de periode januari tot en met juli 2018 ligt met 12 datalekken echter al twee keer zo hoog dan de beoogde 6 datalekken. Verwachting is dat in 2018 in totaal circa 40 datalekken zullen worden geregistreeerd in het intern datalekregister.

Deze toename is een weerspiegeling van de toenemende bewustzijn van medewerkers over wat een datalek precies is en dat alle mogelijke datalekken altijd intern geregistreeerd en beoordeeld dienen te worden, zodat deze tijdig bij de AP kunnen worden gemeld.

Deze toename betekent niet dat de gemeente Groningen als organisatie een groter probleem heeft, maar juist dat onze medewerkers zich steeds bewuster worden van het belang van het zorgvuldig gebruik van persoonsgegevens. De komende periode blijven we inzetten op het vergroten van dit bewustzijn en op het treffen van aanvullende organisatorische en technische maatregelen om het aantal (mogelijke) datalekken te beperken.

Programma Standaardisatie en Rationalisatie (Klantorganisatie (applicatieve I-domein))

Vertraging in plan- en besluitvorming

Oorzaak:

Voor de optimalisatie van het applicatielandschap is gestart met een vooronderzoek, waarna een high level businesscase met besparingsmogelijkheden is geschreven. De uitwerking van de businesscase per domein, maar ook het doen van vooronderzoeken, maken businesscases heeft onder andere vertraging opgelopen doordat de focus op dit moment ligt op het traject Outsourcing. Daarnaast zien we dat de oorspronkelijke ideeën som niet te realiseren zijn, dan wel lagere opbrengsten hebben dan geraamd.

Bijsturing:

Aanstellen aparte programmamanager en verdere ontwikkeling van voorstellen voor standaardisatie en rationalisatie. Sturing optimaliseren.

Slot en nacalculaties

Omdat er na oktober geen raadsvergadering in 2018 wordt gehouden, worden de slot en nacalculaties in 2019 aan de nieuwe raad aangeboden.

Geconstateerde onrechtmatigheden en voortgang ic-plan

Voortgang controleplan en geconstateerde onrechtmatigheden

Het college heeft op 5 juni 2018 het controleplan 2018 vastgesteld en uw raad geïnformeerd.

Omdat de werkzaamheden voor de accountantscontrole 2017 pas eind juni 2018 zijn afgerond, heeft de accountant besloten om een deel van de gesprekken met de lijn te verplaatsen naar eind augustus en september. Wij bespreken dan ook de opgestelde risicoanalyses.

Wij hebben de wijze waarop wij onze steekproeven trekken met de accountant afgestemd.

Wij zijn gestart met het uitvoeren van de verbijzonderde controles, conform de met de accountant afgestemde controlesystematiek.

Per peildatum 30 juni 2018 hebben wij rubriceringsfouten geconstateerd. Deze fouten worden gecorrigeerd en leiden daarom niet tot rechtmatigheidsfouten.

Ontwikkelingstraject audit (Visie COS610)

De komende twee jaar moet audit binnen de organisatie kunnen doorgroeien naar een professionele afdeling. 2018 is daarbij te beschouwen als een aanloopjaar. Op individueel niveau vindt coaching, scholing en training on the job plaats. In deze periode zal ook een beroep worden gedaan op externe inhuur om het kwaliteitsniveau van het team te verhogen. Intussen zijn er in 2018 twee gekwalificeerde auditors aangenomen.

De afdeling audit is met een vaardigheidstraining gestart, die in het 3de kwartaal 2018 wordt afgerond. Deze training moet leiden tot een gedeelde en gezamenlijke set normen en waarden.

Tevens volgt de afdeling audit vakinhoudelijke trainingen bij onze accountant. Dit traject wordt in het 3de kwartaal 2018 afgerond.

Voortgang van onderzoeken doeltreffendheid en doelmatigheid

Uitvoering SW

De versterking van de sturing en de bedrijfsvoering SW in het kader van rapport Dwarskijker kent twee fasen:

1. Realisatie van randvoorwaarden in sturing, organisatie en ondersteuning;
2. Nadere verkenning en realisatie verbeterpotentieel.

Inmiddels is een aantal randvoorwaardelijke organisatorische veranderingen doorgevoerd waaronder de verplaatsing van de afdelingen Personeelszaken en Maatschappelijke Participatie. Daarmee is fase 1 van Dwarskijker afgerond.

Vanuit Fase 2 van de dwarskijker speelt nog het volgende:

- **Versterking financiële sturing en risicobeheersing**
Ondanks dat er goede vorderingen gemaakt zijn (inzicht in de verschillende bouwstenen), is er nog geen integrale meerjarenbegroting van de SW. De verwachting is dat dit aan het einde van dit jaar gerealiseerd is.
- **Herzien tarieven buitengemeenten**
De (financiële) uitwerking is afgerond, in het najaar zullen op bestuurlijk niveau gesprekken hierover gevoerd gaan worden.
- **Detacheringsstarieven**
De (financiële) uitwerking van de diverse keuzes is afgerond. In het najaar vindt besluitvorming hierover plaats.

Verbeterprogramma financieel administratieve beheersing

Door het behalen van een goedkeurende verklaring over 2017 is de basis gelegd. Het Verbeterprogramma richt zich nu op het borgen, kwalitatief hoogwaardiger en eenvoudiger maken van de financieel administratieve beheersing. Een dertigtal opgaven is benoemd waarvan een deel in samenhang in de uitvoering is gestart. Het audit committee wordt periodiek over voortgang geïnformeerd.

Overige aandachtspunten

Aanbevelingen rekenkamercommissie

Energiebeleid

Op 27 mei 2015 heeft uw raad besloten om de aanbevelingen uit het rapport 'Groningen energie-neutraal in 2035!' van de Rekenkamercommissie over te nemen en ons te verzoeken invulling te geven aan deze aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn:

1. Stel duurzaamheid en energie centraal in een strategische visie op de toekomst van Groningen;
2. Realiseer een energie neutrale gemeente door opgaven gestuurd te werken. Stel de inhoudelijke opgaven centraal en creëer synergie door de inzet van mensen, taken en middelen zoveel mogelijk te koppelen aan meerdere doelen;
3. Pas goed portfoliomanagement toe. Zorg er zo voor dat Groningen systematisch toewerkt naar strategische doelen en dat voortgang, resultaten en doelmatigheid van projecten consequent gemonitord worden;
4. Bouw duurzame en slagvaardige publiek-private samenwerking op. Maak in de komende periode een slag van 'samen netwerken' naar 'samen bouwen' en het realiseren van concrete resultaten.

Update VGR 2018-II:

De Routekaart Groningen (regio) energie-neutraal 2035 is besproken in de raadscommissie van oktober 2016. Eind 2017 zijn wij begonnen met het ontwikkelen van een routekaart specifiek voor het grondgebied van de gemeente Groningen (inclusief Haren en Ten Boer). In het najaar van 2018 wordt deze aan de raad gestuurd. De uitkomsten van deze routekaart moeten ons helpen om de komende jaren de juiste strategische keuzes te maken in het ontwikkelen van beleid en projecten. De routekaart wordt gemaakt met het Energietransitiemodel. In vier sessies is hierbij een groot aantal lokale partijen betrokken, zoals woningcorporaties, bedrijven en kennisinstellingen. Samen met deze partijen zijn aannames en keuzen in het model ingevoerd. De routekaart laat zien welke groepen maatregelen kunnen leiden tot een energieneutrale gemeente in 2035. Ook wordt een maatregelenlijst gemaakt om het aandeel duurzame energie in 2023 op dertig procent te brengen. Daarnaast is de energietransitie een van de vijf belangrijkste opgaven voor de gemeente Groningen. Zo is beschreven in de Next City, de strategische agenda voor Groningen voor 2030.

Najaar 2016 en voorjaar 2017 zijn opgeleverd:

- Het aanvalsplan warmte ("Groningen aardgasloos in 2035");
- Een opschalingsplan voor zon ("De Zonnewijzer");
- Een kader voor plaatsing van windturbines, een intensiveringsplan voor energiebesparing bij particuliere woningeigenaren ("Groningen woont slim");
- Een intensiveringsplan voor energiebesparing bij bedrijven opgeleverd;

In 2017 hebben we onze focus gelegd op Groningen Aardgasloos 2035 en de bijbehorende wijkaanpak, de intensivering van energiebesparing bij particuliere woningeigenaren (Groningen Woont Slim), de ontwikkeling van een actieprogramma energiebesparing bij bedrijven en een flinke schaa sprong met zonne-energie. Daarnaast hebben we het thema duurzaamheid versterkt in de programma's verkeer, economie en werkgelegenheid, wonen, onderhoud en beheer openbare ruimte en het programma bedrijfsvoering.

De inzet van mensen is primair die van het energieteam dat in deze collegeperiode fors is uitgebreid. Dit team werkt doelgericht aan de opgave 'energie-neutraal' via een programma met de sporen besparen,

warmte, zon, wind, biobased economy. Behalve via dit team wordt aan dezelfde doelen eveneens gewerkt via andere opgaven, zoals via personele inzet in de programma's wonen, verkeer, bedrijfsvoering. Het gaat dan om bijvoorbeeld afspraken met woningcorporaties over verduurzaming van de woningvoorraad, afspraken via het ov-bureau over openbaar vervoer met elektrische bussen of waterstofbussen, de inkoop van duurzame energie voor de gemeente als bedrijf, verduurzaming van aanbestedingen die door de gemeente worden gedaan. Verder nemen steeds meer externe partijen deel aan businesscases, zoals in het geval van de planontwikkeling voor aardgasvrije wijken (woningcorporaties, netwerkbeheerder, Gasunie). Het gaat hierbij niet alleen om medefinanciering, maar ook wordt planontwikkeling mede door derden georganiseerd.

De Energiemonitor is in juni 2016 online gegaan. Voorjaar 2017 is deze geactualiseerd en is de gemeente Ten Boer eraan toegevoegd. Ook de voortgang van de versnellingstafels is via de monitor te volgen. In 2017 is het aantal aangesloten partijen gegroeid naar 39. De Energiemonitor laat (in februari 2018) zien dat het aandeel hernieuwbare energie eind 2016 5,4% bedroeg.

Lobby en communicatie: de websites Groningen-geeft-energie en Groningenenergieneutraal.nl worden permanent up-to-date gehouden. Op deze pagina's zijn ook de publiek-private samenwerkingen te vinden in het kader van de routekaart. Al 39 bedrijven en instellingen hebben zich aangesloten bij het doel 'Groningen Energieneutraal 2035'. Aan de eerdergenoemde versnellingstafels worden in publiek private samenstellingen concrete projecten uitgewerkt.

De gemeente heeft ter gelegenheid van de Tweede Kamerverkiezingen samen met de provincie een lobbyactie gestart via landelijke dagbladen. Hieraan wordt is tijdens de kabinetsformatie succesvol een vervolg gegeven. In het regeerakkoord staat: 'De provincie Groningen kan koploper worden bij de energietransitie en als kenniscentrum op dit gebied functioneren'. Met het Gronings Bod is Groningen op de kaart gezet als potentiële koploper in energietransitie en zijn resultaten behaald met betrekking tot wet- en regelgeving én financiering op het gebied van aardgasloos wonen.

Armoedeverlichting

In juli heeft de raad de brief Terugblik Armoedenota Perspectief ontvangen.

Door het groeiend bereik staat een aantal voorzieningen wel onder druk, zoals de forse toename van het Jeugd Cultuur Fonds, het Jeugd Sportfonds, Leergeld en het Zwemvangnet.

Bezien wordt hoe dit jaar de financiële consequenties zoveel mogelijk binnen de begroting kunnen worden opgelost, bijvoorbeeld dankzij onderuitputting van bepaalde projecten of het voorzieningenniveau enigszins aan te passen.

Burgerbetrokkenheid

De rekenkamer stelde vast dat Groningen sterk is op de volgende punten:

- Gebiedsgericht werken is het voertuig voor vernieuwende Participatie
- Vooruitstrevende aanpak, experimenteren
- Inzet op gelijkwaardige dialoog en maatwerk
- Geen modieuze benadering van 'doe-democratie en overheidsparticipatie'
- Er is ruimte voor inwoners die op verschillende wijzen en in verschillende intensiteit betrokken willen zijn
- Flexibel in 'handelingsrepertoire' en instrumentarium
- Realistisch besef van plek gemeente in de netwerksamenleving: soms als gelijkwaardige partner, soms als hoeder van het algemeen of 'zwakste' belang.

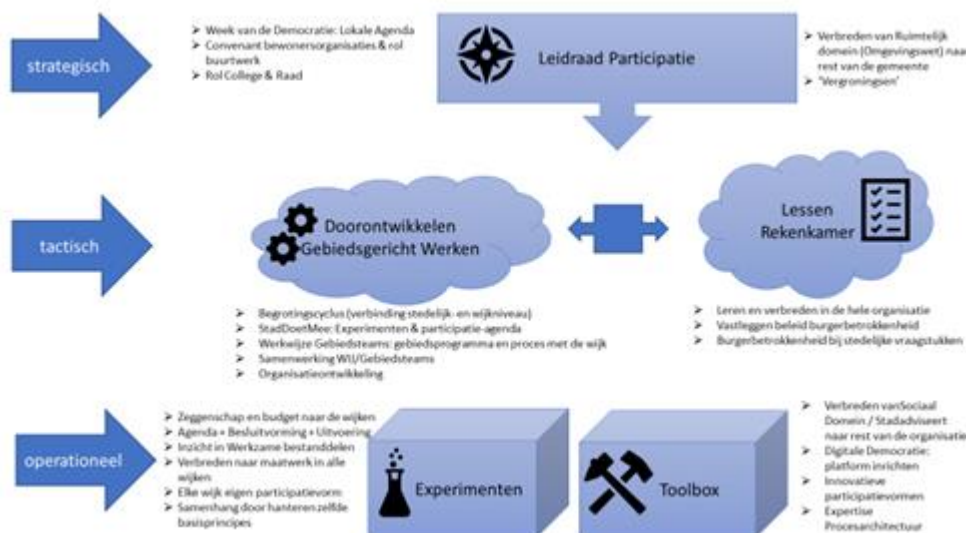
De rekenkamer gaf de volgende adviezen met betrekking tot Burgerbetrokkenheid:

- Leren in de hele organisatie
- Meer aandacht voor betrokkenheid burgers bij stedelijke thema's

- Beter vastleggen beleid m.b.t. burgerbetrokkenheid
- Aandacht voor rol raad en positiekeuze

In 2018 werken we aan:

- Opstellen participatieleidraad (de leidraad die is ontwikkeld in het kader van Next City wordt verbreed naar de rest van de organisatie)
- Aandacht voor burgerbetrokkenheid in opleidingsweek, in wijk safari's, in de organisatieontwikkeling, in College Tour en andere momenten in de organisatie
- Inrichten Digitaal Platform voor participatie (pilot i.s.m. ministerie BZK)
- Organiseren van de Week van de Democratie
- Doorontwikkelen van het gebiedsgericht werken
- Het ontwikkelen van een toolbox participatie, met praktische handvatten
- Gesprek met actieve bewoners over hun betrokkenheid bij stedelijke en wijk-overstijgende projecten.
- Hiermee geven we invulling aan de adviezen van de rekenkamer. Een aantal processen leiden tot een concrete opbrengst in 2018. Tegelijkertijd werken we aan een permanente beweging.

Personeel

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de begrote formatie en het bijbehorende begrotingsbedrag, afgezet tegen de geprognosticeerde gemiddelde bezetting en de verwachte personele lasten voor 2018. De prognose voor 2018 is gebaseerd op de realisatie tot en met 30 juni 2018. Het betreft hier uitsluitend het ambtelijk personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, inclusief de begroting en verwachte realisatie van het programma "Van werk naar werk" en exclusief het bestuur, de raad, externe inhuur en WSW-personeel.

(Bedragen x 1.000 Euro)	Actuele begroting 2018		Prognose 2018		Verschil actuele begroting en prognose 2018	
	fte	Euro	fte	Euro	fte	Euro
Personeel vast en tijdelijk	2.821	199.280	2.764	196.818	57	2.462

Verschil actuele begroting en prognose 2018.

In de actuele begroting en in de prognose 2018 zijn alle op dit moment bekende effecten op de salarissen en sociale lasten verwerkt. Te denken valt aan aanpassingen in de pensioenpremies per 1 januari 2018. Verder is er rekening gehouden met incidentele en structurele vergoedingen die in 2018 zullen worden uitbetaald.

Verzuim

Het verzuimcijfer over het tweede kwartaal van 2018 is 5,95%. Dit is een afwijking ten opzichte van de begroting voor 2018 (5,6%). De meldingsfrequentie, zoals vastgesteld in de begroting van 2018 is 1,1. De gerealiseerde meldingsfrequentie in het tweede kwartaal is uiteindelijk 0,91.

Oorzaak: in de eerste drie maanden van 2018 heeft er een langdurige griep epidemie geheerst in Nederland. Dit heeft zijn invloed gehad op het hoge ziekteverzuim percentage. De verwachting is dat het verzuimcijfer over heel 2018 niet boven de 5,6% zal komen.

Externe inhuur

De externe inhuur bedroeg tot en met het tweede kwartaal 16,5 miljoen euro. In de begroting 2018 is voor 11,6 miljoen euro gereserveerd als budget voor externe inhuur. Zoals het er nu uitziet zal het totaalbedrag aan externe inhuur uitkomen op 37 miljoen euro. Dat betekent een lichte stijging ten opzichte van 2017. Het inhuurpercentage komt dan uit op 15,8 % (totale inhuurkosten/ totale personeelskosten incl. inhuur). De overige dekking valt binnen de begroting uit bestaand budget voor projecten en incidenteel toegekende gelden.

I&S, Informatie en Services vormt een groot deel van de totale inhuur. De externe inhuur bedroeg tot en met het tweede kwartaal 4,8 miljoen euro. De prognose voor heel 2018 is 9,8 miljoen euro. Dit is 4 miljoen meer dan in 2017. Dit is ruim een kwart van de totale externe inhuur. Dit wordt veroorzaakt door het inspelen op de outsourcing. Een ander directie met een grote externe inhuur is Stadsontwikkeling. Tot en met het tweede kwartaal werd daar voor 2,8 miljoen euro ingehuurd. De prognose voor 2018 is 5,0 miljoen. Bij Stadsontwikkeling zijn de gevolgen te merken van het aantrekken van de economie. Vooraf is niet altijd exact in te schatten hoeveel extra capaciteit nodig is. Dit is afhankelijk van het wel/niet doorgaan van grote investeringsprojecten.

Tegelijkertijd zien we een daling van het volume externe inhuur bij de directies Maatschappelijke ontwikkeling en Publieke dienstverlening. De reorganisaties zijn daar afgerond waardoor vacante functies definitief ingevuld konden gaan worden.

De nota Regulering externe inhuur is begin april 2018 in het GMT vastgesteld. Hierin staan 15 besluitpunten die moeten leiden tot een grotere bewustwording bij de keuze voor externe inhuur. Tevens bevatten deze besluitpunten duidelijk voorschriften voor externe inhuur. Hier zal strak op gestuurd worden.

Eerder gedane toezeggingen

Treasury

De lange financieringsbehoefte is voor 2018 begroot op 167 miljoen euro. We verwachten voor 2018 een financieringsbehoefte van gemiddeld 146 miljoen euro. Hiervan financieren we naar verwachting 59 miljoen euro met nieuwe consolidatieleningen en 79 miljoen euro met kort geld (korte mismatch benutting).

Het volgende overzicht geeft inzicht in de omvang van de lange vermogenspositie:

(Bedragen x 1,0 miljoen euro)	BGR 2018	VGR 2018-II
Financieringsbehoefte lang		
Investerings voorgaande jaren	1.190	1.193
Investerings 2018	65	65
Te financieren (1)	1.255	1.258
Financieringsmiddelen lang		
Portefeuille langlopende leningen	871	871
Reserves en voorzieningen	217	248
Beschikbare financiering (2)	1.088	1.119
Saldo financiering lang (1-2)	167	139
Nieuwe langlopende leningen	97	59
Korte mismatchfinanciering	70	80

De lange financieringsbehoefte bedraagt naar verwachting 139 miljoen euro. Dit is 29 miljoen euro lager ten opzichte van de begroting. Deze denken we te financieren door 59 miljoen euro aan nieuwe consolidatieleningen aan te trekken en 80 miljoen euro met kort geld (korte mismatch).

In het tweede kwartaal trokken wij een consolidatielening aan van 25 miljoen euro. Daarnaast vindt eind dit jaar een storting plaats van in totaal 35 miljoen euro. Dit betreft forward-leningen die eind 2016 zijn afgesloten. In het laatste kwartaal verwachten we ook een aanvullende consolidatielening van 20 miljoen euro af te sluiten.

Bezuinigingen

In deze bezuinigingsrapportage beperken wij ons tot de openstaande opgave voor 2018, aangevuld met bezuinigingen die nog niet structureel zijn ingevuld. Wij maken daarbij onderscheid in bezuinigingen op de organisatie en overige bezuinigingen.

Afwijkingen resterende taakstellingen 2018	Opgave voor 2018	Verwachte realisatie	Prognose resultaat
Bezuinigingen op de organisatie	7.739	4.572	-3.167
Overige bezuinigingen	5.675	4.344	-1.331
Totaal	13.414	8.916	-4.498

Op basis van de opgestelde prognoses in deze tweede voortgangsrapportage van 2018 verwachten voor dit jaar een nadeel op de bezuinigingen van 4,5 miljoen euro. Deze prognose wordt hierna toegelicht.

Specificatie bezuiniging op de organisatie	Opgave voor 2018	Verwachte realisatie	Prognose resultaat
Maatregelen eigen organisatie	6.139	3.571	-2.568
Taakstelling inkoopvoordeel inleenkrachten	1.600	332	-1.268
Uitvoeringsbudget bezuinigingen	-	100	100
Vrijval weglekbudget	-	388	388
Overdekking overige maatregelen		181	181
Totaal	7.739	4.572	-3.167

Maatregelen eigen organisatie (N 2,5 miljoen euro)

Op het moment dat er in de uitvoering van gemeentelijke taken gekrompen wordt (bijvoorbeeld outsourcing ICT en opzetten NBK), betekent het dat je in de ondersteuning ook moet krimpen. De geplande personeelsreductie bij het SSC staat echter onder druk omdat er in plaats van minder juist een groter beroep wordt gedaan op de personele capaciteit van het SSC voor reguliere taken maar ook voor; Verbeterprogramma financieel-administratieve beheersing, verzelfstandiging GGD, en de herindeling. Voor 2019 e.v. wordt momenteel op basis van het financieel meerjarenbeeld voor het SSC in combinatie met Strategische Personeelsplanning een plan opgesteld dat moet leiden tot een goed inzicht in de gewenste en gevraagde kwalitatieve en kwantitatieve bezetting van het SSC. Uiteraard met als doel de realisatie van de bezuinigingen in de komende jaren.

Aanbestedingsvoordeel inleen (N 1,3 miljoen euro)

In de begroting 2018 hebben we hiervoor een taakstelling opgevoerd van 1,6 miljoen euro. Wij verwachten echter een incidenteel nadeel van 1,3 miljoen euro. De besparing op het tarief geldt alleen voor nieuwe inleenovereenkomsten van Randstad vanaf de ingangsdatum van het contract. Veel oude overeenkomsten lopen nog door en kunnen juridisch niet worden omgezet. Door het realiseren van overdekking op andere bezuinigingstaakstellingen hebben we deze specifieke taakstelling voor 2019 kunnen verlagen naar 800 duizend euro. Doordat Randstad bepaalde taken die buiten het contract vallen weer gaat uitvoeren en doordat er prijsverhogingen worden verwacht door marktwerking, is het niet de verwachting dat de taakstelling van 800 duizend euro in 2019 (volledig) gerealiseerd kan worden. De effecten worden betrokken bij de begroting van 2019. Op dit moment onderzoeken wij de optie om (aanvullend) een besparing op specialistische inhuur te realiseren.

Uitvoeringskosten (V 100 duizend euro)

Om de bezuinigingen op de organisatie te kunnen realiseren is in de begroting een structureel uitvoeringsbudget opgenomen van 100 duizend euro. Dit budget laten wij in 2018 incidenteel vrijvallen ten gunste van de bezuinigingsopgave.

Weglek bezuinigingen (V 388 duizend euro)

In de begroting is een budget voor weglekeffecten bij tarieven als gevolg van bezuinigingen opgenomen. Het budget wordt in de jaren 2017 tot en met 2019 ingezet. In 2018 is niet het volledige budget nodig. Dit leidt dit jaar tot een incidenteel voordeel van 388 duizend euro.

Overig (V 181 duizend euro)

Op de diverse overige bezuinigingsmaatregelen verwachten wij een voordeel van 181 duizend euro.

Specificatie overige bezuinigingen	Opgave voor 2018	Verwachte realisatie	Prognose resultaat
Verhoging dekkingsgraad tarieven	125	-	-125
Groninger Archieven	100		-100
Outsourcing ICT	800	217	-583
Besparing vastgoed	2.000	1.727	-273
MKBA subsidies	1.000	1.000	-
Noordelijk belastingkantoor	-	-	-
Parkeervergunning	200	200	-
Invoeren restwaarde vaste activa	1.200	1.200	-
Gem. Backoffice Inkomen (GBI)	250	-	-250
Totaal	5.675	4.344	-1.331

Verhoging dekkingsgraad tarieven cultuur (N 125 duizend euro)

In het coalitieakkoord 2015-2018 is een besparing van 1 miljoen euro vanaf 2016 opgenomen en ingeboekt op dekkingsgraad tarieven. In de begroting 2016 is voor een bedrag van 750 duizend euro een alternatieve bezuiniging gevonden. Er resteerde een bedrag van 250 duizend euro die voor de helft is gerealiseerd op de sporttarieven. Het resterende bedrag van 125 duizend euro moet worden gerealiseerd via de culturele tarieven. Wij houden er rekening mee dat wij deze taakstelling in 2018 niet kunnen realiseren. Dat betekent een tekort van 125 duizend euro.

Groninger Archieven (N 100 duizend euro)

In de begroting 2018 hebben wij een bezuinigingstaakstelling opgenomen voor de Groninger Archieven. Voor de jaren 2018 en 2019 blijkt deze bezuiniging niet reëel.

ICT (N 583 duizend euro)

In 2018 is een stijging zichtbaar van het aantal devices dat door de organisatie worden gebruikt. De toename van de vraag sluit aan bij de verdere digitalisering binnen de gemeente, maar staat haaks op de bezuinigingsopdracht. We houden rekening met kostenstijging van 800 duizend euro. We konden echter 217 duizend euro in rekening brengen bij derden. Per saldo wordt de taakstelling voor dit jaar met een bedrag van 583 duizend euro niet gerealiseerd.

Besparing vastgoed (N 273 duizend euro)

Ter dekking van de begroting is een bezuiniging op vastgoed vastgesteld van structureel 2 miljoen euro. Wij verwachten deze besparing dit jaar op een bedrag van 273 duizend na te kunnen realiseren.

Invoeren restwaarde vastgoed (PM)

In de begroting 2018 is rekening gehouden met een verlaging van de jaarlijkse kapitaallasten van 1,2 miljoen euro als gevolg van het invoeren van een restwaarde bij het maatschappelijk vastgoed. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft de mogelijkheid om restwaarde toe te passen. De restwaarde dient reëel en per actief te worden geschat tegen het prijspeil van het moment van ingebruikname met de opbrengst die na de gebruiksduur nog gerealiseerd kan worden. Hierbij moet rekening worden gehouden met de te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van (delen van) het actief in de toekomst. Dit is een complex vraagstuk dat meer tijd vergt om het effect exact inzichtelijk te krijgen. Uit indicatieve berekeningen is de verwachting dat de bezuiniging gehaald kan worden, maar het daadwerkelijk effect zal bij de jaarrekening inzichtelijk worden.

Gemeenschappelijke backoffice inkomen GBI (N 250 duizend euro)

Binnen de uitvoering van de bijstand wordt landelijk gewerkt aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijk backoffice inkomen. Deze maakt uitvoering van backoffice taken op landelijk of regionaal niveau mogelijk. In de begroting hebben wij hiervoor per 2018 een besparing ingeboekt van structureel 250 duizend euro. De vorming van het GBI loopt vertraging op en is op zijn vroegst in 2021 operationeel. De bezuiniging gaan wij dit jaar dus niet realiseren.

Klachtbehandeling Ombudsman

Op verzoek van de raadscommissie Financiën & Veiligheid vormen de halfjaarcijfers van de interne en externe (ombudsman) klachtbehandeling integraal onderdeel van deze rapportage.

De cijfers betreffen de periode januari tot en met juni 2018. U treft dezelfde informatierubrieken aan als in het gemeentelijke Jaarverslag Klachten, zodat het mogelijk is de recente ontwikkelingen met die van de afgelopen jaren te vergelijken: <https://gemeente.groningen.nl/sites/default/files/Jaarverslag%20klachten%202017.pdf> Verder is aangegeven wat er is gebeurd met de aanbevelingen die de gemeentelijke ombudsman in de eerste helft van 2018 deed. Ook is melding gemaakt van toezeggingen (door B&W) en de opvolging, die daaraan is gegeven.

Wijze van afhandeling	Ontvangen jan-jun 2017	Ontvangen jan-jun 2018	Afgehandeld 2018	Formeel 2018 (jan-jun 2017)	Informeel 2018 (jan-jun 17)
WIMP	72	72	68	22 (37)	46 (24)
Maatschappelijke Ontwikkeling	24	17	14	5 (14)	9 (5)
Stadsontwikkeling	38	45	35	4 (1)	31 (33)
Stadsbeheer	31	58	55	2 (2)	53 (27)
Stadstoezicht	6	10	5	1 (4)	4 (2)
Publieke dienstverlening	32	28	27	13 (13)	14 (19)
Concernstaf	2	11	9	1 (1)	8 (1)
SSC	4	7	6	6 (4)	0 (0)
Totaal	209	248	219	54 (76)	165 (111)

Toelichting:

- We streven ernaar klachten informeel af te handelen. Door uitleg, meer informatie en het bieden van praktische oplossingen voelt de klager zich vaak al gehoord en geholpen
- Het aantal klachten voor de directie DMO is gecorrigeerd voor de klachten die de stichting WIJ betreffen, omdat WIJ per 1 januari zelfstandig is.
- De klachten bij WIMP (Werk, Inkomen, Maatschappelijke Participatie) betreffen voor zo'n 95% zaken op het gebied van de directie Inkomensdienstverlening. De overige klachten betreffen de directies Werk en participatie en lederz.

Wat valt op?

- We zien kans in toenemende mate klachten informeel af te handelen: afgelopen half jaar was dat 75%; in 2017 was dat 60%; in 2016 55%.
- Gemiddeld nam het aantal klachten met 19% toe; bij enkele directies is sprake van een afname.
- Halverwege 2017 voerden we zaakgericht werken in. Daarmee is het klachtenproces meer gestroomlijnd en worden klachten sneller onderkend en accurater geregistreerd, hetgeen voor een deel de stijging van het aantal klachten verklaart.
- Met name bij Stadsbeheer en Concernstaf zien we een meer dan gemiddelde toename van het aantal klachten.

Gezien het warme voorjaar en de achterstanden die zijn ontstaan met maaiwerkzaamheden vanwege vertraging bij de aanbesteding van een externe partij, gaan de meeste klachten bij Stadsbeheer dit jaar over groenonderhoud. De invoering van een nieuw planningssysteem bij de lediging van ondergrondse containers heeft door de aanloopproblemen voor een kleine toename van klachten over dit onderwerp gezorgd. Daarnaast zijn er in het eerste kwartaal enkele langdurige verlichtingsstoringen geweest (kabelstoring). Vier van de tien klachten bij de Concernstaf betroffen de (als te veel ervaren) aandacht voor de aardbevingsproblematiek tijdens Koningsdag. Klagers hadden graag een andere invulling van het programma gezien.

Soort klachten	Afgehandeld jan-jun 2018 (jan-jun 2017)	Onjuiste informatie (jan-jun 2017)	Onheuse Bejegening (jan-jun 2017)	Incorrecte afhandeling (jan-jun 2017)	Overig (jan-jun 2017)
WIMP	68 (61)	5 (6)	16 (20)	18 (28)	29 (7)
Maatschappelijke Ontwikkeling	14 (24)	5 (6)	1 (2)	5 (10)	3 (6)
Stadsontwikkeling	35 (34)	1 (3)	1 (4)	32 (27)	1 (0)
Stadsbeheer	55 (29)	0 (3)	7 (5)	48 (21)	0 (0)
Stadstoezicht	5 (5)	1 (1)	4 (3)	0 (0)	0 (1)
Publieke dienstverlening	27 (32)	16 (17)	4 (6)	4 (6)	3 (3)
Concernstaf	9 (2)	0 (0)	0 (1)	9 (1)	0 (0)
SSC	6 (4)	0 (0)	0 (0)	6 (4)	0 (0)
Totaal 1 ^e helft '18 (totaal 2017)	219 (191)	28 (36)	33 (41)	122 (97)	36 (17)

Toelichting:

- *Onjuiste informatie:* De klager verwijst naar niet-correcte informatie op bijvoorbeeld het internet, in brieven, folders en dergelijke. Kan ook onjuiste informatie van een medewerker zijn.
- *Onheuse bejegening:* De klager ervaart het optreden van een medewerker als beledigend, onbehoorlijk of onredelijk.
- *Incorrecte afhandeling:* De klager vindt dat de gemeente iets verkeerd doet, bijvoorbeeld te laat reageert, of dat een procedure niet goed is verlopen.
- *Overig:* Klachten die niet duidelijk in een van de bovengenoemde soorten thuishoren.

Oordeel	Formeel afgehandeld jan-jun 2018 (jan-jun 2017)	Gegronnd	Deels gegrond	Ongegrond	Geen oordeel
WIMP	22 (57)	5 (10)	2 (7)	0 (2)	15 (3)
Maatschappelijke Ontwikkeling	5 (14)	2 (5)	0 (3)	3 (4)	0 (2)
Stadsontwikkeling	4 (1)	1 (1)	1 (0)	1 (0)	1 (0)
Stadsbeheer	2 (2)	0 (0)	2 (1)	0 (1)	0 (0)
Stadstoezicht	1 (4)	1 (0)	0 (0)	0 (4)	0 (0)
Publieke dienstverlening	13 (13)	6 (7)	2 (1)	5 (5)	0 (0)
Concernstaf	1 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (1)
SSC	6 (4)	6 (3)	0 (1)	0 (0)	0 (0)
Totaal 1 ^e helft '18 (totaal jan-jun 2017)	54 (96)	21 (26)	7 (13)	10 (16)	16 (6)

Toelichting:

Over klachten die we op formele wijze afhandelen moeten we oordelen. Voor de burger is het van belang dat we hem of haar horen in zijn of haar klacht en waar nodig een passende oplossing bieden.

Wat valt op:

39% van de (formeel) afgehandelde klachten is gegrond; in dezelfde periode vorig jaar was dat 27%.

Afhandelingstermijn	Totaal jan-jun 2018 (jan-jun 2017)	<6 weken	6-10 weken	>10 weken
WIMP	68 (61)	59 (46)	9 (5)	0 (0)
Maatschappelijke Ontwikkeling	14 (24)	13 (23)	1 (1)	0 (0)
Stadsontwikkeling	35 (34)	31 (32)	3 (1)	1 (1)
Stadsbeheer	55 (29)	54 (27)	1 (2)	0 (0)
Stadstoezicht	5 (5)	5 (5)	0 (0)	0 (0)
Publieke dienstverlening	27 (32)	27 (32)	0 (0)	0 (0)
Concernstaf	9 (2)	7 (1)	2 (1)	0 (0)
SSC	6 (4)	4 (4)	1 (0)	1 (0)
Totaal 1 ^e helft '18 (totaal 2017)	219 (191)	200 (170)	17 (10)	2 (1)

Toelichting:

We streven naar een zorgvuldige klachtbehandeling binnen de daarvoor gestelde termijn van 6 weken.

Wat valt op:

We zagen kans 91% van de casussen binnen de wettelijke termijn af te handelen; afgelopen jaar was dat in 89% van de situaties het geval.

Ombudsman	Dossiernrs (lopende) Onderzoeken 2018	Aanbevelingen	Opvolging/Stand van zaken
WIMP	18.1.016	Een aanbeveling richting de GKB om de informatievoorziening te verbeteren door: - op het aanvraagformulier 'de kredietlimiet van een bankrekening/mogelijkheid van roodstand' uitdrukkelijk in de opsomming van schulden op te nemen en uit te leggen wat men daarmee bedoelt. - de toelichting op het aanvraagformulier aan te vullen met de mededeling dat 'als men schulden heeft, deze schulden uit een eventueel te verstrekken krediet worden betaald'. Eventueel kan er ook voor worden gekozen om het informatieblad 'een krediet aanvragen, hoe werkt het' te voegen aan het aanvraagformulier. - het informatieblad onder het kopje 'u heeft schulden en wilt lenen?' de uitleg over schulden aan te vullen met 'de kredietlimiet van een bankrekening/mogelijkheid van roodstand'. - ten slotte de informatie op de website aan te vullen met de informatie op het informatieblad dan wel een link te maken naar dit informatieblad.	Is momenteel in onderzoek bij WIMP.
Stadstoezicht	18.1.053	In het Jaarverslag klachten inzichtelijker informatie te geven over het aantal en eventueel de soort klachten die over Boa's zijn ontvangen.	Oproep van de Ombudsman nemen wij over.
Stadsontwikkeling	18.1.009	Oproep tot coulance bij beoordelen schadevergoeding	Dit loopt nog.
	18.1.008	De ombudsman geeft de gemeente in overweging om verzoek(st)er in de gelegenheid te stellen alsnog een aanvraag voor een onttrekkingsvergunning in te dienen en haar daarbij niet de door de gemeente gestelde fatale termijn van 1 juli 2017 tegen te werpen.	Half september collegebesluit voorzien.
	18.1.020		
	18.1.036	De gemeente geeft tijdens het klachtenonderzoek uitdrukkelijk aan dat het pand voldoet aan de gestelde eisen en dat verzoeker een vergunning zou hebben gekregen als hij voor 1 juli 2017 de aanvraag zou hebben gedaan. Nu verzoeker aannemelijk heeft gemaakt dat hij de aanvraag tijdig heeft ingediend, doet de ombudsman de gemeente de aanbeveling verzoeker alsnog voor pand B een	Half september collegebesluit voorzien.

		onttrekkingsvergunning te verlenen.	
	18.1.065	Geen aanbeveling, maar een signaal van de ombudsman, waarbij zij ons wijst op een omissie in de Beleidsregels Gehandicaptenparkeren 2012-2016.	Reactie aan ombudsman en verzoeker volgt.

Toelichting:

- Naar aanleiding van haar bevindingen doet de ombudsman soms aanbevelingen aan het college van B&W. Voor zover deze het belang van de voorliggende, individuele casus overstijgen, zijn ze in bovenstaande tabel opgenomen.
- Alle aanbevelingen die voor 1-1-2018 werden gedaan zijn inmiddels opgevolgd. Daarover is gerapporteerd in de brief van het college aan de raad met kenmerk 6840341 inzake het Jaarverslag Klachten 2017 en het Jaarverslag gemeentelijke ombudsman 2017.

Toezeggingen B&W	Dossiernrs (lopende) Onderzoeken 2018	Inhoud	Opvolging
Stadsontwikkeling	18.1.011	De gemeente gaat in een concrete periode geluidsmetingen doen als de vrouw melding doet van overlast.	De toezegde metingen zijn uitgevoerd.
WIMP	18.1.014	De gemeente meldt dat zij zo spoedig mogelijk een brief stuurt naar verzoeker dat de rest van de schuld wordt kwijtgescholden.	Gerealiseerd.
	18.1.033	Over het opnieuw opvragen van stukken die al bij de gemeente zijn, gaat de klachtenfunctionaris in gesprek met de leidinggevende van de bij deze zaak betrokken medewerkers.	Gerealiseerd.
Concernstaf	18.1.049	Aanvraag predicaat Hofleverancier afgewezen door gemeente. In dit geval kwam de aanvraag niet tot een advies van de Burgemeester aan de Commissaris der Koning, maar werd deze aanvraag niet in behandeling genomen door de gemeente.	Het protocol en de procedure aanvraag predicaat Hofleverancier zal doorgesproken en verder uitgewerkt worden samen met de Provincie.

Toelichting:

- Naar aanleiding van de (interne of externe) klachtbehandeling kan het college toezeggingen doen. Voor zover deze het belang van de voorliggende, individuele casus overstijgen, zijn ze in bovenstaande tabel opgenomen.
- Alle toezeggingen die voor 1-1-2018 werden gedaan zijn inmiddels nagekomen. Daarover is gerapporteerd in de brief van het college aan de raad met kenmerk 6840341 inzake het Jaarverslag Klachten 2017 en het Jaarverslag gemeentelijke ombudsman 2017.

